

An underwater photograph of a child's face, looking directly at the camera. The child is wearing blue swimming goggles. The water is clear and blue, with many bubbles and light reflections around the child's face. The text is overlaid on the upper part of the image.

KOPALNE VODE
zdravo in
varno kopanje

U P R A V A
REPUBLIKE
SLOVENIJE

ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Izdajatelj:

MOP-Agencija RS za okolje
Vojkova 1b, Ljubljana
Spletni naslov: www.arso.gov.si
E-naslov: gp.arso@gov.si

Urednica:

Mateja Poje, MOP-Agencija RS za okolje

Avtorji besedila:

Mateja Poje, MOP-Agencija RS za okolje
Darja Žličar, MORS-Uprava RS za zaščito in reševanje
Benjamin Franca, Boris Rojs, Ministrstvo za notranje zadeve, Policija
Aleš Petrovič, Ivanka Gale, Inštitut za varovanje zdravja
Boris Šušmak, Društvo Doves
Robert Turk, Zavod za varstvo narave
Mestna občina Koper
Upravljalci naravnih kopališč
Osnovna šola Simona Gregorčiča Kobarid-Podružnica Breginj

Fotografije:

Mateja Poje, Miha Korenčan, Matjaž Lenarčič,
Krajinski park Kolpa, turistično društvo Vigred, Doves
upravljalci naravnih kopališč, Sava Hoteli Bled
Zavodi za zdravstveno varstvo:
Kranj, Koper, Nova Gorica, Novo mesto
Občine:
Kobarid, Koper, Metlika, Žužemberk

Deskriptorji:

Slovenija, kopalne vode, kako-
vost, varnost, zdravje, modra
zastava

Oblikovanje:

Miha Korenčan

Tisk:

MOP-Agencija RS za okolje

Ljubljana, junij 2009

Predgovor

*V vročih dneh gori obzorje,
vsakdo sence si želi,
kdor ne more kam na morje,
v jezeru ali reki se hladi.*

V sodobnem, hitrem tempu življenja le težko najdemo čas za oddih in sprostitvev. Turistične agencije nas vabijo na različne konce sveta in ponujajo odlično opremljene hotele, prvovrstno hrano ter številne možnosti rekreacije, tudi kopanje. Žal pa le redko zasledimo informacije o tem, kje se je možno kopati in kaj obala ponuja, še redkeje pa podatek o tem, kakšne kakovosti je voda.

V vročih poletnih dneh ponujajo ohladitev tudi slovenske reke, jezera in morje. Kopanje pa ni varno povsod, ampak le na vodnih površinah, ki so temu namenjene – v tako imenovanih kopalnih vodah. Dobro znana so naravna kopališča, ki so urejena in večinoma namenjena le hotelskim gostom. Ta kopališča, poleg kopanja, ponujajo tudi druge oblike zabave in rekreacije ob vodi, za varnost kopalcev pa skrbijo reševalci iz vode. Mir, sprostitvev in užitke v ter ob vodi pa lahko najdemo tudi na številnih mestih ob obali, ki so brez upravljavca in za katere ni potrebno odšteti vstopnine – na kopalnih območjih. Za urejenost teh skrbijo lokalne skupnosti, kakovost vode pa spremlja Agencija RS za okolje, ki deluje v sestavi Ministrstva za okolje in prostor, in o njej obvešča tudi kopalce.

V knjižici, ki je zgleden primer sodelovanja različnih inštitucij, so zbrani podatki o tem, kateri odseki slovenskih rek, jezer in morja so namenjeni kopanju, kakšna je njihova ureditev, kako je poskrbljeno za varnost kopalcev ter kakšna je kakovost vode. Zagotovo pa za varnost, čistost in urejenost kopališča lahko poskrbi tudi vsak kopalec, saj z upoštevanjem napotkov za varno kopanje in varovanje narave polepša dopust sebi in drugim.

dr.Silvo Žlebir
Generalni direktor
Agencije RS za okolje

Kazalo

Kazalo			
Uvod	6	Kopalno območje Žusterna – AC Jadranka	49
Kje so kopalne vode določene	10	Kopalno območje Pri svetilniku	50
Kopalne vode na Goriškem	12	Naravno kopalnišče Delfin	51
Kopalno območje Soča pri Čezsoči	14	Kopalno območje Rikorvo – Simonov zaliv	52
Kopalni območji Soča pri Tolminu I in II	15	Plaža Simonov zaliv	53
Kopalno območje Soča v Kanalu	16	Kopalno območje Simonov zaliv – Strunjan	54
Kopalno območje Soča pri Solkanu	17	Kopališče Terme Krka –	
Kopalno območje Nadiža	18	Talaso Strunjan	55
Kopalno območje Idrijca v Bači pri Modreju	19	Naravno kopalnišče Salinera	56
Kopalne vode na Gorenjskem	20	Kopalno območje Salinera – Pacug	57
Kopalno območje Fužinski zaliv	22	Kopalno območje Fiesa – Piran	58
Kopalni območji Velika in Mala Zaka	23	Plaža Grand hotela Bernardin	58
Naravno kopalnišče Grand Hotel Toplice	24	Plaža hotela Vile park	59
Grajsko kopalnišče Naravno kopalnišče	26	Kopališče LifeClass Hotels & Spa	
Hotel Vila Bled	26	Portorož (Hoteli Morje)	60
Kopališče Šobčev bajer	27	Osrednja plaža Portorož	61
Kopalne vode na Dolenjskem	28	Naravno kopalnišče Metropol Portorož	62
Kopalno območje Žužemberk	30	Naravno kopalnišče Avtokamp Lucija	63
Kopalno območje Straža	31	Kakšna je kakovost naravnih	
Kopalno območje Prelesje – Kot	32	kopalnih voda	64
Kopalni območji Sodevci in Radenci	34	Spremljanje kakovosti kopalnih voda	64
Kopalno območje Damelj	35	Kakovost naravnih kopalnih voda	69
Kopalno območje Učakovci – Vinica	36	Kako do informacij o kakovosti vode	71
Kopalno območje Adlešiči	37	Kopanje in zdravje	72
Kopalno območje Pobrežje – Fučkovci	38	Kako je poskrbljeno za varnost	
Kopalno območje Dragoši – Griblje	39	kopalcev	74
Kopalno območje Podzemelj	40	Znaki za red in varnost na kopalniščih	78
Kopalno območje Primostek	41	Kaj lahko sami storimo –	
Kopalne vode na morju	42	bonton obnašanja	80
Kopalno območje Debeli Rtič	44	Program Modra zastava	86
Naravno kopalnišče RKS MZL Debeli rtič	45	Zaključek	90
Kopališče Adria Ankaran	46	Viri	92
Mestno kopalnišče Koper	47		
Kopališče Žusterna	48		

Uvod

V vročih poletnih dneh se številne slovenske reke, jezera, bajerji in gramoznice spremenijo v priložnostna kopališča. Kapanje pa je varno le na vodnih površinah, ki so temu namenjene, saj tako imenovana »divja« kopališča nimajo organiziranih služb za reševanje iz vode niti upravljavcev, vprašljiva pa je tudi kakovost vode. Slednja se od leta 2004 dalje redno nadzoruje na 37 naravnih kopalnih vodah, v letu 2009 pa se bo spremljala še na dodatnih 11 mestih. Kopalci se o primernosti vode za kopanje lahko prepričajo že pred odhodom na kopališče, saj podatke objavljajo pristojne institucije, na mestu samem pa so informacije na voljo na informacijskih tablah.

Kako pomembna je skrb za zdravje kopalcev priča dejstvo, da je bila prva zakonodaja na področju kopalnih voda v Evropski skupnosti sprejeta že leta 1976. Kopalna direktiva 76/160/EGS⁽¹⁾ je od takratnih držav članic zahtevala, da določijo odseke na naravnih vodah, namenjene kopanju – kopalne vode, zagotovijo redno spremljanje kakovosti vode ter s pomočjo ustreznih ukrepov v desetih letih dosežejo predpisano kakovost. Slovenija je bila ob vstopu v Evropsko skupnost dolžna to direktivo prenesti v pravni red, prav tako pa tudi novo kopalno direktivo 2006/7/ES⁽²⁾, ki je bila v Evropski skupnosti sprejeta leta 2006 in bo prejšnjo razveljavila šele v letu 2015.

Področje upravljanja kopalnih voda urejajo številni zakoni in podzakonski akti, za posamezna področja pa je pristojnih več ministrstev. Ministrstvo za okolje in prostor določi odseke na površinskih vodah, ki so

za kopanje primerni – kopalne vode^(3,4) ter prostorske, gradbene in tehnične ukrepe za varno obratovanje naravnih kopališč^(5,6). Higijenski pogoji za zdravo obratovanje kopališč so v pristojnosti Ministrstva za zdravje, ki je dolžno predpisati tudi higijenske zahteve, ki jih mora izpolnjevati voda, namenjena kopanju⁽⁷⁾. Na Ministrstvu za obrambo pa nastajajo predpisi za varno kopanje in reševanje^(5,6,8,9), ki določajo splošne in posebne ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje utopitev, izvajajo pa jih država, lokalne skupnosti, lastniki ali drugi upravičenci vodnega in priobalnega zemljišča ter upravljavci naravnih kopališč.

Kopalne vode so določene na območjih, kjer se kopalci že tradicionalno zbirajo v večjem številu. Te vode morajo izpolnjevati predpisane kriterije določitve⁽¹⁰⁾, seznam kopalnih voda pa podaja ustrezen predpis⁽⁴⁾. Kopalci pa se v poletnih mesecih zadržujejo tudi na drugih odsekih, ki niso določeni kot kopalne vode. Tu za varnost kopalcev ni poskrbljeno, saj se kopajo na lastno odgovornost, nadzor nad kakovostjo vode pa ponekod občasno izvajajo lokalne skupnosti.

Kopalne vode delimo glede na princip upravljanja na naravna kopališča ter na kopalna območja.

Naravno kopališče je namenjeno kopališki dejavnosti, ima upravljavca, predpisano opremo in infrastrukturo, njegovo ureditev pa določajo številni predpisi s področja varstva pred utopitvami^(5,6,7,8,9). Kopališče je običajno ograjeno oziroma mora imeti vidne oznake svojih meja. Urejeni so varni

vstopi v vodo, površina za sončenje, sprostitev in počitek je pretežno ravna, urejen mora biti tudi dostop za interventna vozila. Vsako kopališče mora imeti kopališki red, v katerem so določena osnovna pravila, po katerih se morajo ravnati obiskovalci, da bi bila zagotovljena njihova varnosti in zdravje. Za varstvo pred utopitvami je odgovoren lastnik oziroma upravljavec kopališča, ki mora zagotoviti predpisano število reševalcev iz vode. Njihove naloge so vzdrževanje reda, reševanje iz vode ter dajanje prve pomoči.

Ker pa se na teh kopališčih voda trži kot dobrina, je upravljavec kopališča za svojo dejavnost dolžan pridobiti tudi vodno dovoljenje^(3,11). Vodno dovoljenje je vrsta vodne pravice, ki jo je treba pridobiti za neposredno rabo vode, tudi za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč po predpisih o zdravstveni dejavnosti⁽¹²⁾. Vodno dovoljenje se izda le za naravna kopališča, ki so uvrščena v seznam kopalnih voda⁽⁴⁾, in sicer za določen čas, največ za dobo 30 let. V njem se opredeli območje vodne pravice, pogoje izvajanja vodne pravice, plačilo za vodno pravico⁽¹³⁾ in druge obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik.

Kopanje v kopalnih območjih je na lastno odgovornost, saj ta območja nimajo upravljavca, prav tako pa tudi ne služb za reševanje. Nadzor nad kakovostjo vode izvaja država, lokalna skupnost pa poskrbi za opremljenost s sanitarijami ali koši. Lokalne skupnosti so tudi dolžne posredovati informacije o kakovosti in drugih značilnostih kopalne vode na informacijske table, ki sto-

jijo ob dostopnih poteh v območje in tako območje tudi označujejo⁽¹⁴⁾.

Kopanje v onesnaženi vodi je zdravju škodljivo in ima lahko resne posledice, zato mora biti voda, ki je primerna za kopanje, ustrezne kakovosti. Predpisane so minimalne higienske in druge zahteve za kopalne vode⁽⁷⁾, na osnovi katerih se ugotavlja ustrezna kakovost vode ter pogoji, ki morajo biti pri tem izpolnjeni. Na naravnih kopališčih spremljanje kakovosti zagotavlja upravljavec kopališča, ki je tudi plačnik analiz, na kopalnih območjih pa izvajanje programa spremljanja higienske ustreznosti kopalnih voda zagotavlja Agencija RS za okolje. Le-ta na svoji spletni strani posreduje tudi sprotne informacije o kakovosti vode, podatki pa so tudi sestavni del poročila o izvajanju kopalne direktive v Sloveniji, ki je vsako leto posredovano pristojnim institucijam v Bruselju.

Nova kopalna direktiva⁽²⁾, ki je bila v Evropski skupnosti sprejeta leta 2006, pa je tudi na področju spremljanja in zagotavljanja ustrezne kakovosti kopalne vode prinesla nekaj sprememb, ki jih bo Slovenija postopoma začela izvajati. Po oceni Svetovne zdravstvene organizacije⁽¹⁵⁾ zdravje kopalcev lahko ogrožajo fekalna onesnaženja, prisotnost le-teh pa se bo po novem ugotavljala s pomočjo dveh indikatorskih bakterij (intestinalni enterokoki in *Escherichia Coli*) s sodobnejšimi analitskimi postopki. Ta dva parametra bomo v Sloveniji začeli spremljati v letu 2010, do leta 2011 pa bomo izdelali tudi profile kopalnih voda, ki bodo vsebovali popis naravnih značilnosti ter po-

tencialnih virov onesnaženja ter predvideli postopke ukrepanja ob morebitnem onesnaženju. Ob pojavu le-teh ukrepajo pristojne inšpekcijske službe, zagotovljeno pa mora biti tudi ustrezno in pravočasno obveščanje in opozarjanje javnosti.

Področje varstva okolja je izredno široko in obenem izredno zahtevno. Podatki o kakovosti naših voda služijo za načrtovanje in izvajanje ukrepov, ki jih izvajajo številne institucije v okviru svojih pristojnosti. Prav tako pa so osnova tudi za načrte celovitega upravljanja voda v skladu s predpisi o vodah.

V primerih nenadnega in prekomernega onesnaženja vode, ki predstavlja grožnjo za nastanek hujših posledic za okolje, in zlasti, kadar gre za varovanje življenja ljudi in premoženja, zagotavljanje osebne varnosti ter odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj na področju varstva okolja, mora ukrepati tudi Policija. Ta onesnaženja so lahko posledica tehničnih napak na obratih ali posledica malomarnosti pri obratovanju, pojavljajo pa se tudi posamezni primeri naklepnih izpustov v vode. Policija ukrepa le v primeru, ko so podani razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje. Če obvestila in dokazi suma za kaznivo dejanje ne potrdijo, Policija poda poročilo na Okrožno državno tožilstvo. Prekrške na področju okolja obravnava primarno Inšpektorat RS za okolje in prostor, ki v primeru deljene pristojnosti svoje ugotovitve pošlje v nadaljnji postopek drugim inšpekcijskim organom (npr. Inšpektoratu RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano, Prometnemu inšpektora-

tu RS, Inšpektoratu RS za notranje zadeve, Zavodu za gozdove ipd.). V primerih deljne pristojnosti vsak organ izvede naloge iz svoje pristojnosti, v primeru pristojnosti več organov nad istimi določbami pa postopek o prekršku izvede tisti, ki je prvi ugotovil prekršek oz. prvi izvedel kakršno koli dejanje, ki meri na pregon prekrška.

S 1. novembrom 2008 je v Sloveniji začel veljati tudi nov Kazenski zakonik⁽¹⁶⁾, ki je povzel določbe nove evropske zakonodaje⁽¹⁷⁾ na kazenskopravnem področju. Zakonik natančneje določa kazniva dejanja zoper okolje, prostor in naravne dobrine ter predpisuje tudi kazni. Kaznivo dejanje obremenjevanja in uničenja okolja stori, kdor spravi v nevarnost življenje ali zdravje večjega števila ljudi ali povzroči delno ali popolno poškodbo okolja ali njegovo uničenje, kdor z ravnanjem vnaša nevarne snovi (tudi ionizirajoče sevanje) v zrak, zemljo ali vodo oziroma kdor čezmerno onesnaži, razvrednoti okolje ali bistveno poslabša za varovan oziroma varovan habitat. Kaznivo dejanje je tudi čezmerno izkoriščanje naravnih dobrin ter upravljanje obrata, v katerem se izvaja nevarna dejavnost ali se v njem skladiščijo nevarne snovi ali pripravki, ki ogrožajo okolje tudi izven obrata. Storilci kaznivega dejanja se kaznujejo z zaporem do petih let, če pa je dejanje storjeno iz malomarnosti, pa je zaporna kazen dvoletna. Če zaradi dejanja umre ena ali več oseb ali pa so posledice onesnaženja hujše, je lahko dosojena najvišja kazen do dvanajstih let zapora.

Zakonik natančneje določa tudi kazniva

dejanja onesnaženja morja in voda z ladij. Skladno z Direktivo proti onesnaževanju morja z ladij⁽¹⁸⁾ je kaznivo dejanje vsak izpust kemikalij, nafte ali drugih onesnaževal v morje, reke ali jezera, pri čemer druga onesnaževala predstavljajo tudi odpadki. Storilci takega dejanja se kaznujejo z zaporem do petih let oz. do treh let pri malomarnih dejanjih, če pa zaradi dejanja umre ena ali več oseb, je lahko izrečena kazen tudi do dvanajstih let zapora.

Kje so kopalne vode določene

Slovenija je z vodo bogata dežela. V poletnih mesecih bregovi morja, rek, jezer, bajerjev in gramoznic pritegnejo številne kopalce. To so tako imenovana divja kopališča, ki so brez upravljavca, vprašljiva pa je tudi kakovost vode. Zaradi različnih ravni gladine in vodnih vrtincev so ta divja kopališča lahko za kopalce zelo nevarna, saj številne brzice skrivajo presenečenja in pasti. Na žalost vsi kopalci ne upoštevajo opozorilnih tabel »Nezaposlenim dostop prepovedan!« na ograjenih vodnih objektih ali »Kopanje na lastno odgovornost!«. Izredno nevarne so tudi zapuščene gramoznice, napolnjene z vodo, kjer ponekod seže voda tudi do 15 metrov globoko in jih nihče ne nadzira.

Kopanje je varno le na površinah, ki so temu namenjene. Država je na slovenskih rekah, jezerih in morju določila 48 odsekov, kjer se ljudje že tradicionalno kopajo - kopalne vode. Seznam kopalnih voda je določen s predpisom⁽⁴⁾ in se letno pregleda ter po potrebi dopolni. Pri pregledu in morebitnih spremembah in dopolnitvah seznama kopalnih voda lahko s pripombami, predlogi in mnenji sodeluje tudi javnost.

Tako imamo v Sloveniji trenutno določenih 48 kopalnih voda, ki se nahajajo na rekah (Soča, Idrijca, Nadiža, Krka, Kolpa), na jezerih (Bohinjsko jezero, Blejsko jezero, Šobčev bajer) ter na morju. Te kopalne vode izpolnjujejo kriterije določitve⁽¹⁰⁾ in so določene na odsekih, kjer:

- se kopa ali se pričakuje, da se bo kopalo vsaj trikrat v kopalni sezoni 300 kopalcev in več;

- se izvaja dejavnost kopališča po predpisih o varstvu pred utopitvami, ne glede na število kopalcev;
- kopanje ni v nasprotju z drugimi rabami vode na tem območju in nima negativnega vpliva na obratovanje objektov vodne infrastrukture, prav tako pa tudi njihovo obratovanje ne sme predstavljati tveganja za varnost in zdravje kopalcev;
- kopanje ne zmanjšuje, omejuje ali onemogoča izvajanja obstoječih vodnih pravic na tem območju;
- ni evidentiranih izpustov odpadnih voda;
- je breg reke, obala jezera ali obala morja primerna za kopanje na odseku dolžine najmanj 100 metrov, skupna širina brega in priobalnega zemljišča, ki je na voljo kopalcem, pa najmanj 10 metrov;
- na prispevnem območju kopalne vode niso prisotni takšni viri onesnaževanja ali takšna raba zemljišč, ki bi z ukrepi onemogočala doseg ustrežne kakovosti vode.

Kot kopalne vode pa ne morejo biti določeni odseki:

- na ožjih vodovarstvenih območjih po predpisih, ki urejajo določitev vodovarstvenih območij ter na erozijskih ali plazljivih območjih po predpisih o vodah;
- na varovanem ali zavarovanem območju po predpisih o ohranjanju narave, če kopanje ogroža njihov status;
- kjer naravne hidromorfološke značilnosti predstavljajo tveganje za varnost ali življenje kopalcev.

Kopalne vode se tako nahajajo na Goriškem, Gorenjskem, Dolenjskem ter ob morju in so označene – naravna kopališča

imajo vidne oznake meja, na dostopnih poteh v kopalna območja pa so postavljene informacijske table.

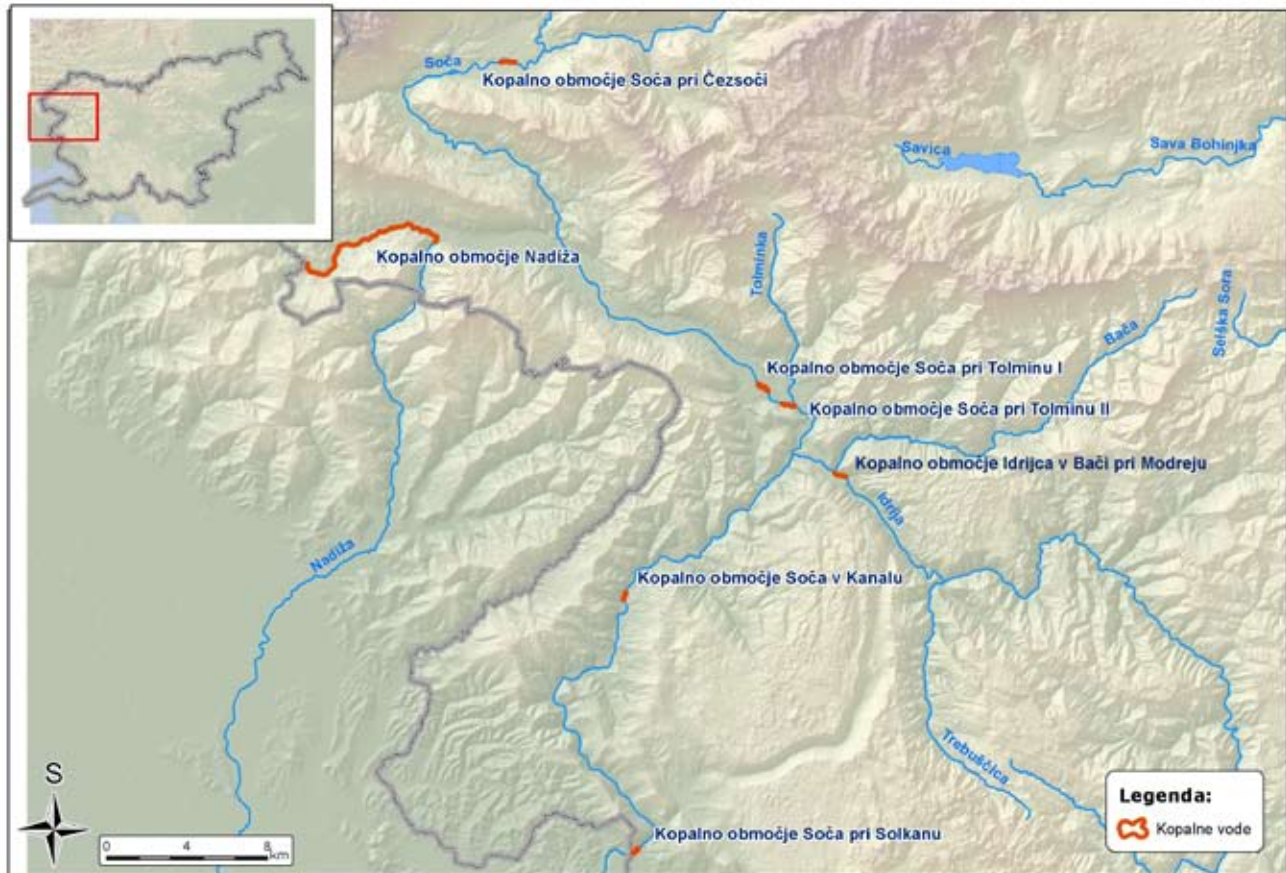
Kopalne vode na Goriškem

Soča je ena najlepših alpskih rek. Od svojega izvira v Trenti se naglo spušča proti morju. Slovi po svoji čistosti in modro zeleni barvi. Zgornji tok Soče je posebej priljubljen med ljubitelji veslanja na divjih vodah, ki se po reki spuščajo z velikimi gumenjaki - rafti, še več pa je številnih kajakašev, teh pogumnih jezdecev brzic. Pri Kobaridu se reka izvije iz sotesk, bela prodišča in umirjen tok reke pa nudijo ohladitev tudi kopalcem. Odseki, namenjeni kopanju, so na reki določeni v Čezsoči, v Tolminu, Kanalu in Solkanu.

Hudourniška Nadiža ustvarja številna prodišča, tolmune in korita. Poleti privablja številne kopalce, predvsem na odseku od naselja Logje pa vse do Robiča. Ena najbolj čistih in najtoplejših alpskih rek po ustnem izročilu celo celi rane in ima zdravilen učinek.

Tudi reka Idrijca je za kopalce zanimiva, saj je zaradi bližine ceste lažje dostopna. Kot kopalna voda je določen odsek v Bači pri Modreju.

Kopalno območje Soča pri Čezsoči

Blizu vasi Čezsoča, le streljaj od Bovca, so dostopna najširša prodišča Soče s prijaznimi kotički za kopalce in vodne športnike. Tu se reka Soča na široko razliva po obsežnih prodih in se razcepi v številne rokave z vmesnimi rečnimi otoki. Tako razsežnih prodov z rečnimi otoki ne najdemo nikjer drugje v Sloveniji, redki pa so tudi v Alpah. Prodi so poleti idealna plaža mnogim kopalnja željnim turistom. Prav vsak si lahko tu poišče svoj skrivni kotiček, kjer ga zanesljivo ne bo zmotil nihče.

Kopalno območje se razteza dolvodno in gorvodno od mosta glavne ceste Bovec – Čezsoča, v dolžini 700 metrov. Vstop v kopalno območje je urejen ob mostu, ob parkirnem prostoru je postavljena tudi informacijska tabla. Do prodišč ob mostu in dolvodno od njega je urejen dostop, zato

se na tem delu zadržuje tudi največ kopalcev. Tu je določeno tudi mesto spremljanja kakovosti vode. V bližnjem kajakaškem centru pa si je mogoče izposoditi tudi kanu. V vasi Čezsoča vsako poletje organizirajo tudi etnološko zabavno prireditev »Kmečke igre« s prikazom starodavnih kmečkih opravil.

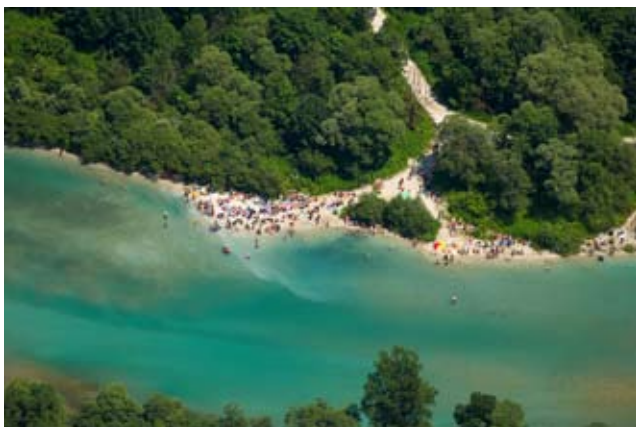
Kopalni območji Soča pri Tolminu I in II

Tolmin leži na terasi nad sotočjem Soče in Tolminke in je ravno prav oddaljen iz strmih gorskih dolin, da zima ni prehuda, ter ravno prav oddaljen od morja in goriške ravnine, tako da tudi poletje ni prevroče. Kljub temu pa reka ponuja možnosti ohlajitve na dveh območjih.

Kopalno območje Tolmin I se razteza dolvodno od mostu čez reko Sočo na lokalni cesti Tolmin – Bovec, v dolžini okoli 600 metrov. Dostop do reke je možen na obeh bregovih, reka je na tem delu bogata s prodom, njen tok pa je v poletnem času počasen.

Tudi kopalno območje Tolmin II je podobne dolžine ter sega gorvodno od sotočja z reko Tolminko. Dostopno je predvsem z levega brega, kjer se nahaja tudi opuščen hotel, ob njem je tudi parkirišče in informacijska tabla. V samem sotočju Soče in Tolminke sta reki odložili prodni nanos. Tu je določeno

no tudi mesto spremljanja kakovosti kopalne vode, vsako leto pa se v mesecu juliju odvija mednarodni Festival Metalcamp. Ta je vsako leto bolj priljubljen in lahko privabi tudi več 10000 obiskovalcev dnevno. Reka Soča mnogim med njimi po dolgih, neprepanih nočeh nudi prav prijetno ohladitev. To velja tudi za lokalne obiskovalce v času kopalne sezone, le da niso tako številni kot v času festivala.

Kopalno območje Soča v Kanalu

Kopalno območje Soča v Kanalu leži gorvodno od znanega Kanalskega mostu, v dolžini 400 metrov ter vključuje tudi del pod avtokampom Korada na desni strani. Tok reke Soče je tu umirjen. Dostop do vode z višje ležečega dela avtokampa je urejen na spodnjem delu območja, kjer kopalce vabijo prodišča. Ob peščeni plaži je postavljena informacijska tabla, tu je določeno tudi merilno mesto monitoringa kakovosti kopalnih voda. Zgornji levi del območja je težje dostopen, reka tam izpodkopava breg. Dostop do vode je možen tudi po desnem bregu reke, med hišami, tudi tu je na poti postavljena informacijska tabla.

V načrtu je prenova kampa Korada ter ureditev parkirišča. Kamp v bližini nudi obisk številnih naravnih ter kulturnih zanimivosti, v kraju pa se vrstijo številne tradicionalne prireditve.

Kopalno območje Soča pri Solkanu

Kopalno območje Solkan se nahaja dolvodno od znanega Solkanskega mostu v dolžini 350 metrov, ob starem jezu. V tem delu je reka Soča močno deroča in vrtinčasta, zato je lahko zelo nevarna za tiste, ki niso večji plavalca po divji vodi. Zaradi močne-

ga toka reke je na delu območja izdelana vrhunska slalomska kajak proga na divjih vodah. Levi breg je slabo dostopen, na desnem bregu pa je urejeno obrežje državnega centra za kajakaški šport, ki ga lahko izkoristimo tudi za sončenje. Tu je določeno tudi merilno mesto monitoringa kopalnih voda. Ob cesti na vstopu v področje centra je postavljena informacijska tabla. Center ima izjemne možnosti za razvoj vrhunskega tekmovalnega centra mednarodnega nivoja kot tudi rekreativne točke v okviru bodočega kopalnišča in kampa. V okolici so številne izletniške točke, tako kolesarsko pot ob soški železnici ter povezavo na kolesarske in sprehajalne poti v Italiji.

Kopalno območje Nadiža

Že od nekdaj se je življenje ljudi v Breginjskem kotu vrtelo okoli Nadiže, reke, ki izvira pod Stolom, ves čas teče blizu meje in že po 15 kilometrih zapusti Slovenijo. V tem svojem kratkem, a prelepem zgornjem toku je bila za prebivalce teh obmejnih krajev nekoč zelo pomembna, saj je s svojimi pritoki dajala kruh številnim mlinarjem in žagarjem. Tako v preteklosti kot tudi danes pa domačinom in turistom nudi zabavo in zadovoljstvo v poletnih mesecih. Ena najbolj čistih in najtoplejših alpskih rek po ustnem izročilu celo celi rane in ima zdravilen učinek.

Nadiža je v poletnih dneh zelo obljudena reka, saj se v najbolj vročih poletnih dneh ogreje tudi do 21 stopinj Celzija. Je reka, ki ohranja naravno čistost, zato posebno ob koncih tedna ob njej težko najdemo kotiček, kjer ni kopalcev. Ti so predvsem šte-

vilni na odseku od zaselka Logje pa vse do Robiča, kjer je določeno tudi kopalno območje. Na tem delu reka v zgornjem toku ustvarja prečudovite tolmune, korita ter naravne bazene. Od Napoleonovega mosta dalje pa se začne dolina širiti in tu reka ustvarja številna široka prodišča. V vasici Podbela se tik ob reki nahaja tudi kamp Nadiža. Na tem delu so kopalci najštevilnejši, tu je določeno tudi mesto spremljanja kakovosti kopalne vode. Pri vasi Kred se Nadiža še enkrat prebije skozi ozka Korita, nato pa pot nadaljuje preko obširnih prodišč v Robič, kjer se zaradi številčnosti kopalcev kopalna voda ponovno nadzoruje.

Domačini se zavedajo ranljivosti reke. Zaradi številnih obiskovalcev so uvedli poseben režim dostopa, saj obiskovalci lahko parkirajo vozila le na treh urejenih parkirnih prostorih - v zgornjem toku pod vasjo Logje, pod Bregom, pri vasi Podbela blizu mosta na Beli ter v spodnjem toku za vasjo Robič - za Derom. Ob parkiriščih v Logjeh ter v Robiču na vstop v kopalno območje opozarjata tudi informacijski tabli. Vsa ostala mesta ob Nadiži so dostopna le s kolesom ali peš. Turisti so v teh krajih vedno dobrodošli, posebno pa tisti, ki znajo ceniti lepote narave.

Kopalno območje Idrijca v Bači pri Modreju

Tudi reka Idrijca je poleti zanimiva za kopalce, saj je zaradi bližine ceste lahko dostopna. Kopalno območje je določeno v dolžini 600 metrov in vključuje edinstveno lokacijo ob reki, pod znamenitim kamnitim mostom na Bohinjski progi, pri sotočju z reko Bačo. Prav na delu pod mostom je urejen dostop ter parkirišče, na kopalno območje opozarja informacijska tabla. Bogat prodnat nanos privablja številne kopalce, zato se tu spremlja tudi kakovost kopalne vode. Na tej lokaciji je postavljena sezonska okrepčevalnica, kjer ob koncih tedna organizirajo različne prireditve.

Kopalne vode na Gorenjskem

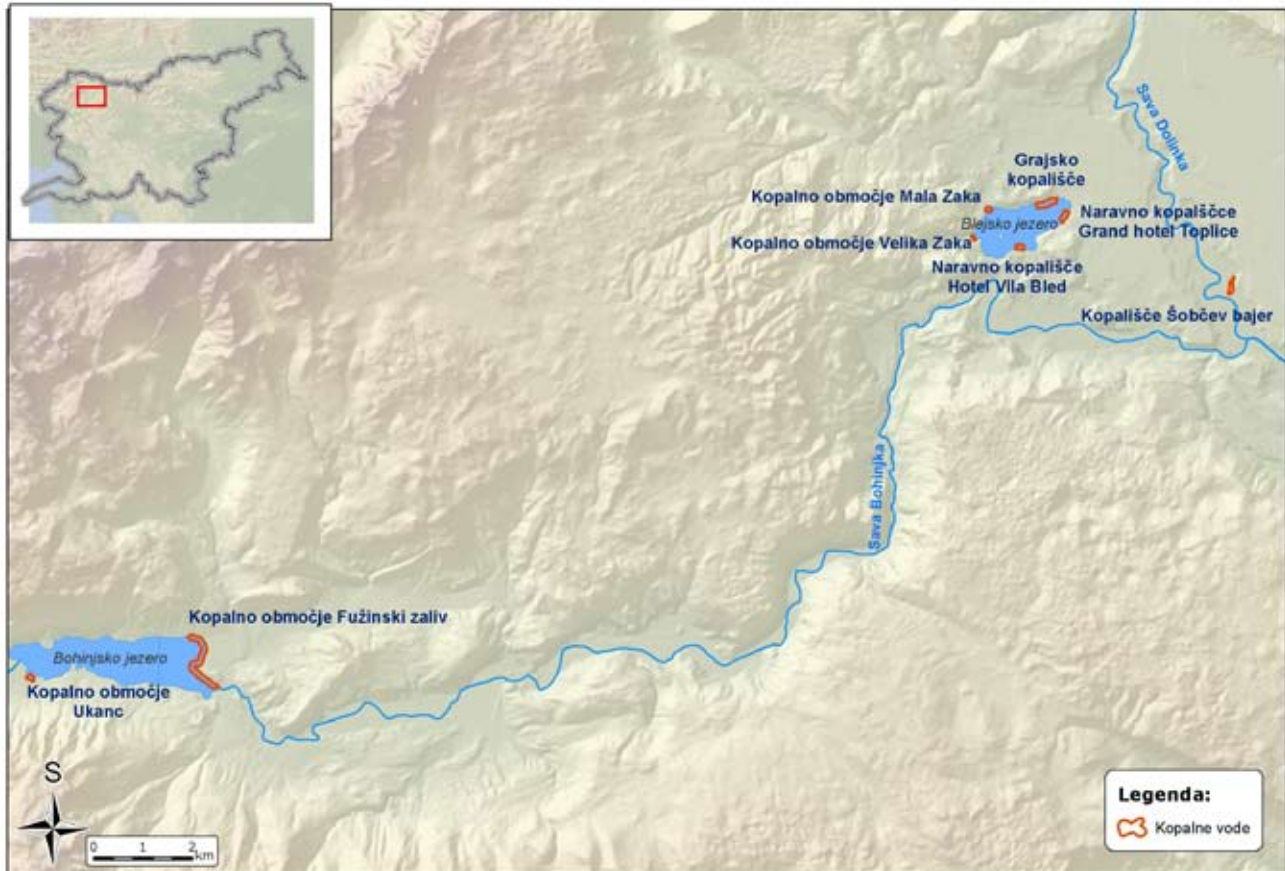
Bohinjsko jezero je naše največje naravno stalno jezero v Sloveniji. Leži v ledeniško izoblikovani jezerski skledi in premore okoli 100 milijonov kubičnih metrov vode, po stari bohinjski šali pa le za en »škaf«, če je ta zadosti velik. Glavni dotok je Savica, ki izvira v slapu pod steno Komarče.

Blejsko jezero je po izvoru tektonsko, nastalo je ob umiku Bohinjskega ledenika, ki je naravno udorino poglobil in ji dal današnjo obliko. Slikovitost jezera poudarja otok v zahodnem delu.

Obe jezери se poleti ogrejeta celo do 22 stopinj Celzija in sta tako vabljivi za kopalce.

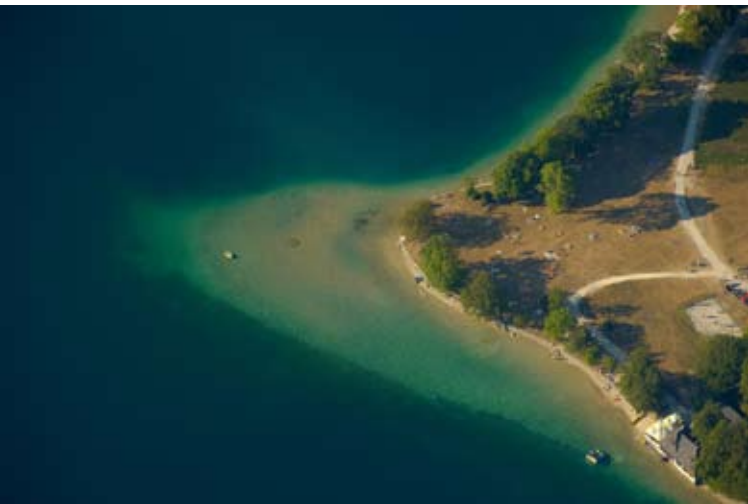
Na Bohinjskem jezeru sta določeni dve kopalni območji - Fužinski zaliv ter Ukanc, kopalcev pa ne manjka tudi na ostali delih jezera, a niso zelo številni. Obe kopalni območji ležita v območju Triglavskega narodnega parka, zato je poseganje v naravo omejeno, pravila pa so podrobneje opisana v poglavju o bontonu obnašanja.

Na Blejskem jezeru sta določeni dve kopalni območji (Mala in Velika Zaka) ter tri naravna kopališča (Grajsko kopališče, Hotel Vila Bled, Grand Hotel Toplice). Na Gorenjskem je določena kopalna voda tudi na Šobčevem bajerju.

Kopalno območje Fužinski zaliv

Kopalno območje Fužinski zaliv obsega območje Bohinjskega jezera od mostu pri cerkvi Svetega Janeza v Ribčevem lazcu ter vključuje Fužinski zaliv v celoti. Obala je prodnata oz. ozelenela, na naravnem rtu tudi plitka in primerna predvsem za otroke. Obrežna drevesa ponujajo naravno senco. Kakovost kopalne vode se nadzoruje ob Gostišču Kramar v Fužinarskem zalivu, saj so na tem delu obale kopalci tudi najštevilčnejši. Otrokom nudi zabavo tudi napihljiva blazina. Zaradi množice obiskovalcev jezera je v poletnem času določen tudi poseben režim dostopa. Parkiranje je dovoljeno le na označenih površinah. Eno od parkirišč je ob vstopu v Fužinarski zaliv, kjer je postavljena informacijska tabla. Le-ta stoji tudi ob zaključku kopalnega območja na koncu zaliva. Do jezera pa lahko pridemo celo s turističnim vlakcem, ki v času sezone povezuje Savico in Bohinjsko Bistrico.

Kopalno območje Ukanc

Kopalno območje Ukanc obsega zaliv Avtokampa Zlatorog v naselju Ukanc ob Bohinjskem jezeru. Prodnata obala ter obilica zelenih površin privabita številne kopalce - tako obiskovalce kampa kot tudi druge goste. Kakovost vode se nadzoruje v zalivu, ki pa je deloma poraščen s travo. Kamp je lepo urejen in nudi vse potrebno za prijetno bivanje v sožitju z naravo, je pa tudi odlično izhodišče za planinarjenje, čolnarjenje, ribolov, kajakaštvo, kopanje ter za številne druge aktivnosti.

Ob kampu obrača tudi turistična ladja, ki povezuje Ribčev laz z Ukancem.

Kopalni območji Velika in Mala Zaka

Začetek zdravstvenega turizma na Bledu sega že dobro stoletje in pol nazaj. Švicar Arnold Rikli (1823 - 1906), ki je del svojega življenja preživel na Bledu, je bil eden prvih, ki se je zavedal pomena vode, zraka in svetlobe za človekovo zdravje. V Blejskem jezeru najdemo zdravilne vrele, ki blagodejno vplivajo na človekovo zdravje. Ti vreleci so zajeti v treh plavalnih bazenih – Grand Hotela Toplice, hotelov Park in Golf.

Kopalno območje Mala Zaka (Regatni center) vključuje zaliv na severo-zahodnem delu jezera. Obalo odlikujejo prostrane zelene površine ter naravna senca, kopalcem, predvsem mladim, pa so na voljo tudi trije plavajoči pomoli. Kakovost vode se nadzoruje na drugem pomolu, ki leži sredi kopalnega območja. Za hrano in pijačo je poskrbljeno v bližnji restavraciji.

Čudovita narava, nedaleč od središča Ble-da, v Veliki Zaki nudi gostu obilo počitka, športne sprostitev, sprehodov, pa tudi zabave, okrepčilo pa nudi tudi restavracija. Kopalno območje obsega območje zaliva, obrežna plitvina in travnata obala privabijo številne kopalce, željne sončenja, kopanja, jadranja in potapljanja. Kakovost kopalne vode se spremlja na sredini zaliva.

Naravno kopališče Grand Hotel Toplice

Lastno letno jezersko kopališče ima tudi Grand hotel Toplice, ki je prenovljen v tradicionalnem stilu, privablja pa s harmonijo izbrane opreme in razkošja. Kopališče meri 560 kvadratnih metrov, skupna površina kopalnih voda pa 200 kvadratnih metrov ter sprejme 70 obiskovalcev. Kopališče je namenjeno hotelskim gostom (brezplačno), kot tudi zunanjim obiskovalcem (proti plačilu). Vstopnina za zunanje goste vključuje uporabo jezerskega kopališča in notranjega termalnega bazena. Na kopališču gostom ob določenih dnevih v tednu ponujajo brezplačno osvežitev z izbranim sadjem, na voljo pa je tudi gostinska ponudba iz sezonskega bara. Za varnost na kopališču skrbi reševalec iz vode. Poleg kopališča je

tudi hotelska čolnarna, ki omogoča najem čolnov. V hotelskem termalnem kopališču izvira vrelec zdravilne vode, ki ugodno vpliva na notranje organe in živčevje. Gostje lahko uživajo v finski, turški in infra rdeči savni ter v solariju.

Bled in okolica ponujata številne aktivnosti, kot so pohodništvo, kolesarjenje, plezanje, jahanje, rafting in drugi adrenalinski vodni športi. Blejsko igrišče golfa pa velja za enega najlepših v tem delu Evrope.

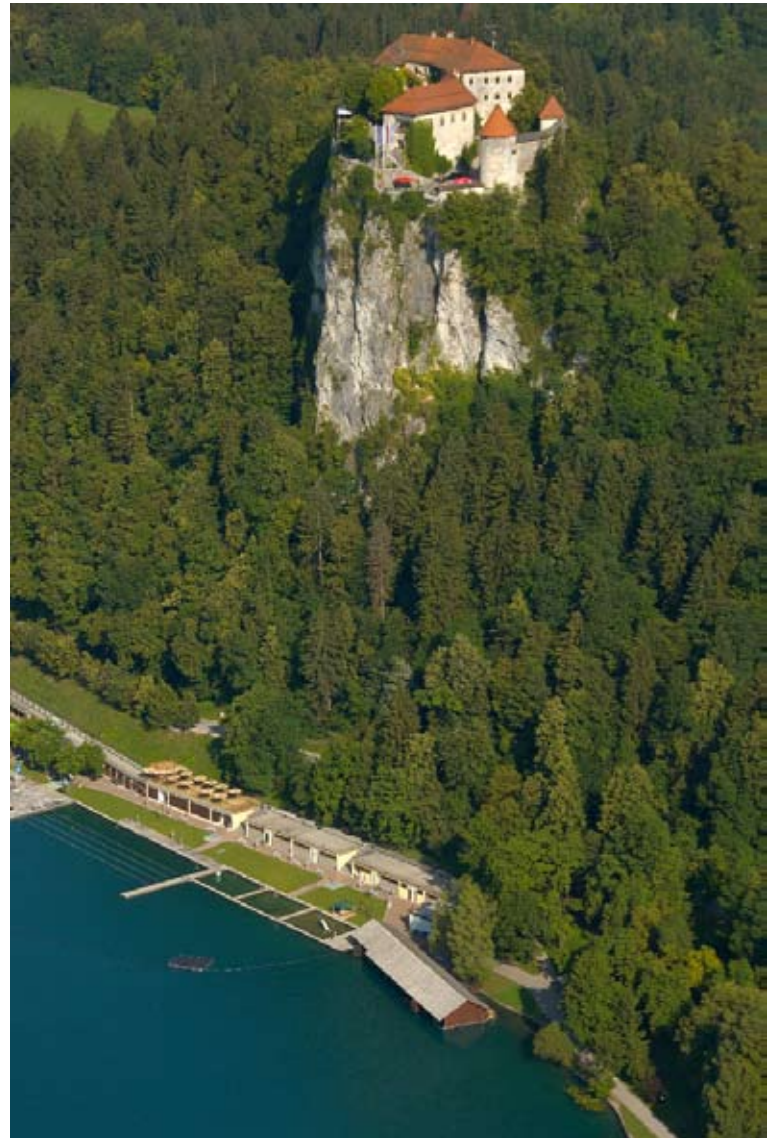

Grajsko kopališče

Je edino uradno javno kopališče ob Blejskem jezeru, ki se nahaja na izredno lepi lokaciji pod visoko grajsko skalo na severni obali jezera. Zajema 6000 kvadratnih metrov lepo urejenih površin in lahko hkrati sprejme preko 1000 obiskovalcev. Kopališče sestavljajo štiri manjši bazeni, namenjeni najmlajšim, ter trije plavajoči pomoli in skakalna deska. Na voljo je dovolj sence, bodisi pod košatimi kostanji ali pod senčniki. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča, za varnost skrbi reševalec iz vode. Poskrbljeno je tudi za zabavo in kakovostno gostinsko ponudbo, možna je izposoja knjig. Kopališče ima dva tobogana, peskovnik za otroke, namizni tenis. Pred vhodom je urejena čolnarna, kjer lahko najamemo čoln in veslamo po jezeru.

Kopališče je že več let je nosilec okoljskega znaka Modra zastava, kar pomeni, da izpolnjuje stroge okoljske standarde, ki so rezultat ekološkega delovanja vseh dejavnikov v Občini Bled. Modra zastava bo na kopališču visela tudi leta 2009.

Naravno kopališče Hotel Vila Bled

Vila Bled leži v osrčju veličastnega parka, v mirnem predelu Bleda. Nekoč je bila predsedniška rezidenca, danes pa je preurejena v hotel, ki slovi po gostoljubju, izbranem

udobju in vrhunski kuhinji. Za dobro počutje obiskovalcev je na voljo notranji masažni bazen, v poletnih mesecih pa je gostom hotela na voljo zasebno jezersko kopališče. To kopališče obsega plavajoči pomol - ploščad za sončenje s kabinami, gostom je na voljo tudi nekaj naravne sence, za udobje pa ležalniki. Dostop v vodo je urejen, kakovost kopalne vode se spremlja na sredini kopališča, rezultati analiz pa so objavljeni na oglasni deski. Za varnost kopalcev skrbita dva reševalca iz vode.

Kopališče Šobčev bajer

Kopališče Šobčev bajer obsega območje bajerja - umetnega jezercica, ki je nastalo ob zaježitvi pritokov izpod višje rečne terase, na kateri leži južni del naselja Lesce. Napajajo ga številni izviri. Bajer obsega 2,6 hektarov vodne površine, njegova največja globina je 3 metre, obseg obale pa znaša približno 600 metrov. Prav obala kopalcem ponuja uživanje v zelenju in naravni senci. Na severovzhodni strani je manjši otoček, poraščen z drevjem; z obalo pa je povezan z dvema hrastovima mostičkoma. Kakovost vode se spremlja ob malem bazenu, namenjenem otrokom. Bajer pa so naselile tudi ptice, predvsem race, ki s svojimi aktivnostmi vplivajo tudi na kakovost vode.

Ob bajerju leži avtokamp Šobec, ki je največji med slovenskimi kampi. Obsega kar

15 hektarov površine, za prijetno počutje pa je na voljo okrepčevalnica ter igrišča za odbojko na mivki, mini golf, košarko, mali nogomet, badminton, namizni tenis, manjša plezalna stena, svoje znanje pa lahko obiskovalci preizkusijo tudi na šestih igriščih za tenis na pesku in enem na umetni travi. Kamp je tudi odlično izhodišče za sprehode in kolesarjenje. Sava je primerna za ribolov ali spust z gumenjaki. Neposredna bližina Triglavskega narodnega parka je izziv za vse ljubitelje gora, pohodništva in alpinizma. Mogoče se je preizkusiti v adrenalinskih športih, kakršni so skok s padalom, soteskanje, jamarstvo, ali obiskati adrenalinski park. Za bolj umirjene so v bližnji in daljni okolici vredni ogleda številni naravni in kulturni spomeniki, muzeji in prireditve.

Kopališče je že več let nosilec okoljskega znaka Modra zastava, ta bo na kopališču visela tudi leta 2009.

Kopalne vode na Dolenjskem

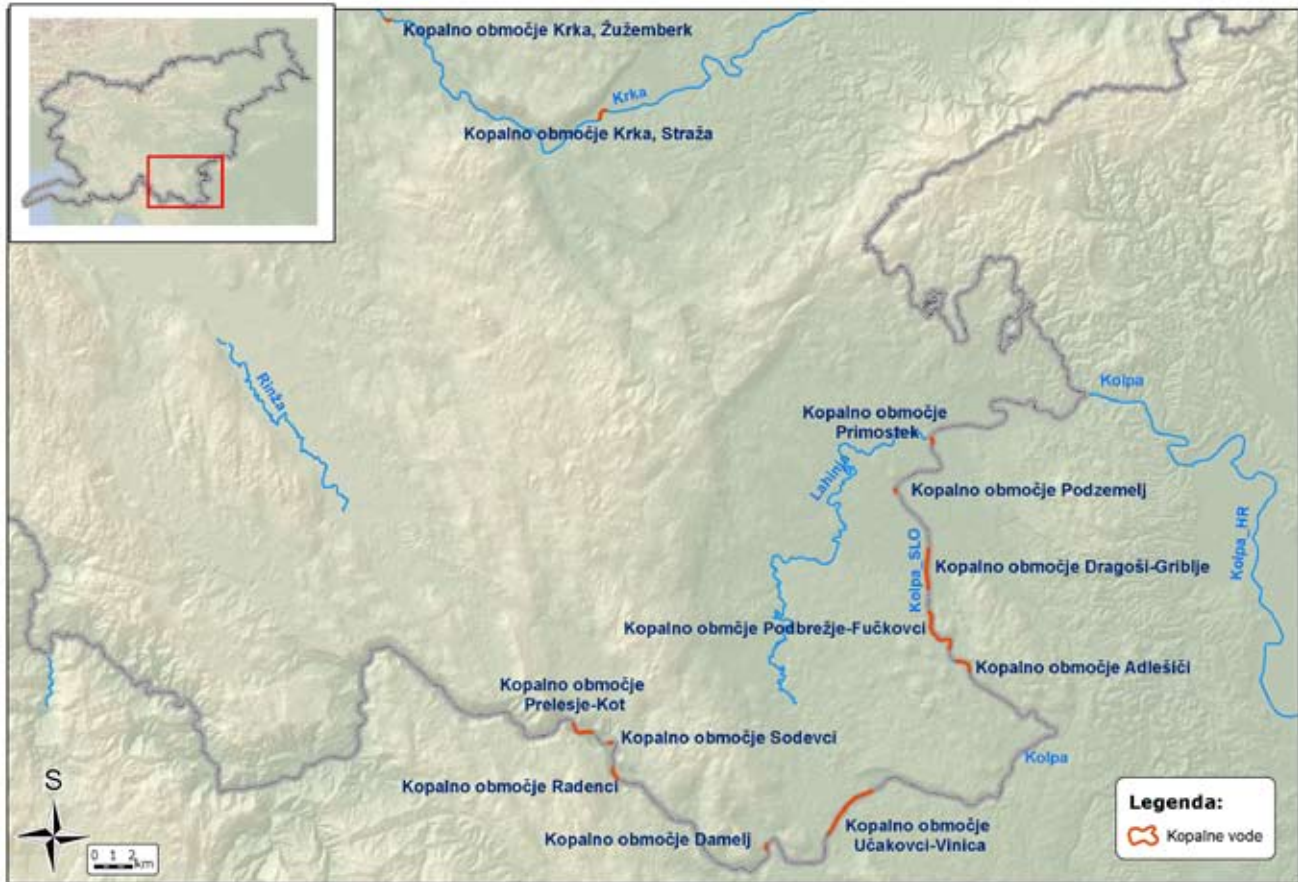

Reki Krka in Kolpa s svojimi mirnimi predeli in brzicami nudita možnosti za raznolika doživetja v neokrnjeni naravi, daleč stran od mestnega vrveža.

Reka Krka je osrednji vodotok Suhe krajine. V zgornjem toku je Krka tipična kraška reka s širokim zaledjem podzemnih pritokov in edina slovenska reka, v kateri se izloča lehnjak. Prav te pregrade in jezovi so vabljeni za kopalce, ki so številčnejši v dveh kopalnih območjih – Straža in Žužemberk.

Kopalce pa vabi tudi mogočen tok reke Kolpe, ponekod zarezan v strma, skalna pobočja gozdnate kraške pokrajine, zaprt v ozke doline, ponekod pa razširjen, umirjeno tekoč po odprtih dolinah. Na reki je določenih kar 10 kopalnih območij (območja Prelesje – Kot, Sodevci, Radenci, Damelj, Učakovci – Vinica, Adlešiči, Pobrežje – Fučkovci, Dragoši – Griblje, Podzemelj in Primostek).

V obdobju od leta 2004 do leta 2008 se je kakovost vode spremljala tudi na Cerkniškem jezeru. Zaradi kraškega značaja je jezero v sušnem obdobju presahnilo, zato kopanje tam dostikrat ni bilo mogoče. Območje v letu 2009 ni na seznamu kopalnih voda, ker ne izpolnjuje kriterijev določitve, hkrati pa bi bilo kopanje v Cerkniškem jezeru v nasprotju z varstvenimi cilji območja, ki je določeno kot naravna vrednota državnega pomena.

Kopalno območje Žužemberk

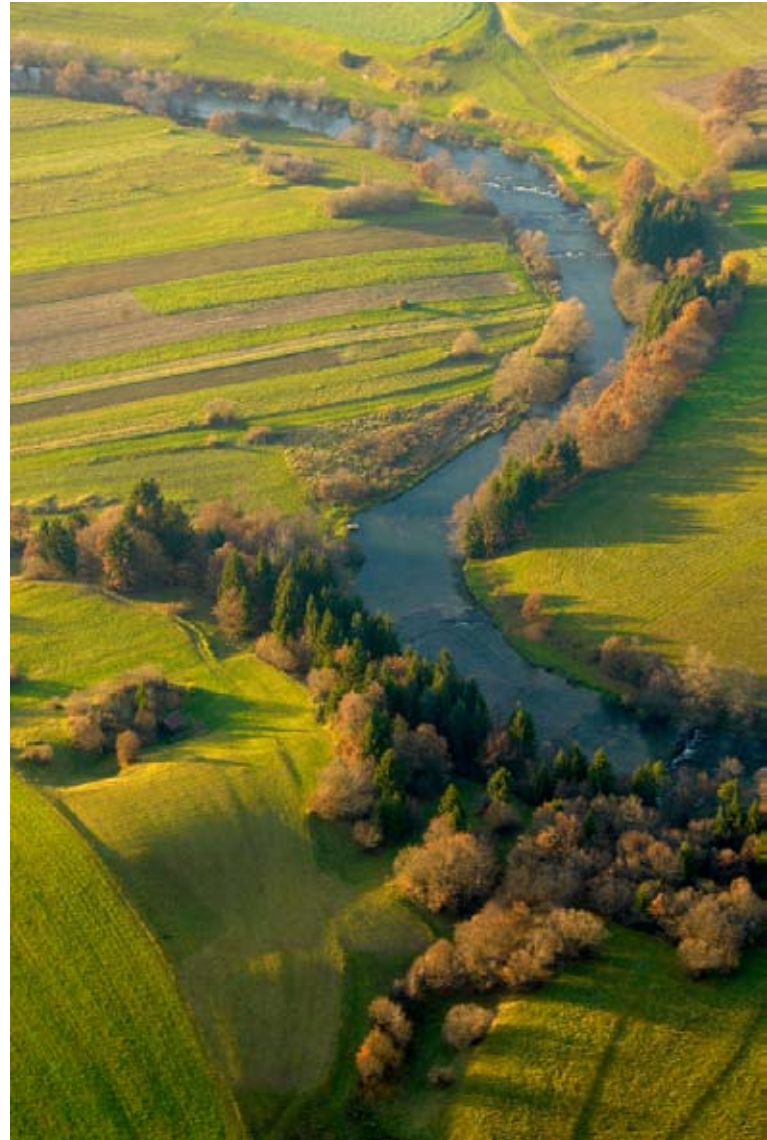
Kopalno območje Žužemberk obsega kopalnišče na tako imenovani Loki, pod žužemberškim gradom. Razprostira se dolvodno od mosta čez Krko v dolžini 330 metrov. Vhod v območje označuje informacijska tabla, postavljena ob dostopni poti pri mostu, občina Žužemberk pa vestno skrbi tudi za informiranje kopalcev o kakovosti vode. Leta se spremlja na sredi kopalnega območja. Zelena obala je predvsem namenjena sončenju in športnim aktivnostim. Za kopalce je poskrbljeno tudi s mobilnimi sanitarijami, v bližini pa se nahajata turistična kmetija in kmečki turizem. Prvi vikend v mesecu juliju poteka na treh igriščih turnir v odbojki na mivki za ženske in moške ter rekreativne ekipe, v večernih urah pa je to pravi praznik športa in zabave.

V poletnih mesecih je Loka primerno izhodišče za različne pohode, kolesarjenje, ježo in čolnarjenje, Žužemberk pa je vključen tudi v mrežo tematskih poti.

Kopalno območje Straža

Na reki Krki se dolvodno od Žužemberka nahaja kopalno območje Straža, ki vključuje dolvodno območje od mostu čez reko Krko v smeri Straža – Črnomelj v razdalji 630 metrov. Največ kopalcev se zadržuje na zgornjem delu območja, ob jezu pri mostu, zato se tu spremlja tudi kakovost vode. Na tem delu je urejen tudi dostop do kopalnega območja, kar označuje tudi informacijska tabla.

Kopalno območje Prelesje – Kot

Reka Kolpa, naša najdaljša slovenska »rivi- era«, dolga 292 kilometrov, velja za eno iz- med najtoplejših, najčistejših in neokrnjenih rek v Sloveniji. Po njenem toku poteka kar 113 kilometrov državne meje z Republiko Hrvaško. Z naravnega vidika reka ponuja nedotaknjenost, slikovitost in neprecenljiv vir notranjega miru. Del reke, na območju od Prelesja do Dragoš, je zavarovano ob- močje v sklopu Krajinskega parka Kolpa, v katerem leži kar 7 kopalnih območij, boga- ta pa je tudi z naravnimi spomeniki.

Glavna znamenitost parka je prav gotovo reka Kolpa s svojo dolino, ki skozi območje parka večkrat spremeni svoj značaj. Na za- četku območja, med Učakovci in Vinico, se dolina odpre proti osrednjemu Belokranj- skemu ravniku in se spet zoži pri Podklan- cu. Tod Kolpa teče v bolj ali manj ozki do- lini pod Ziljami in Preloko vse do Žuničev, kjer se dolina do Miličev še izraziteje zoži in tvori kanjon z visokimi, previsnimi skalni-

mi stenami izmenično na obeh bregovih. Tu reka naredi največji zasuk v svojem toku in potem naprej teče proti severu in seve- rozahodu. Pri Fučkovcih se počasi začinja nižinski tok po ravninskem svetu, kjer se dolina najbolj razširi. Reko pregrajuje več kot 50 kamnitih jezov, ki so bili zgrajeni za potrebe mlinov, žag in kovačij. Nekateri še danes služijo svojemu namenu, jezovi pa so v poletnem času vabljivi za kopalce. Ti se kljub bližini hrvaške meje lahko v ko- palkah prosto gibajo, zavedati pa se mora- jo, da se nahajajo v območju Krajinskega parka Kolpa, zato spoštljiv odnos do narave zagotovo ne bo odveč.

Kopalno območje **Prelesje – Kot** se razteza v dolžini 1,3 kilometra od Prelesja pa vse do zaselka Kot. Zaradi poraslosti bregov na pretežnem delu tega odseka so kopalci najštevilčnejši v Prelesju ob jezu, kjer se spremlja tudi kakovost vode. Tu je postavljena tudi informacijska tabla. Kraj je idealno izhodišče za vse, ki radi sami načrtujejo svoje počitnice in se sproti odločajo za krajše izlete in ogleda raznih turističnih znamenitosti. V Kotu pa se mimoidoči lahko tudi okrepčajo.

Kopalni območji Sodevci in Radenci

Kopalno območje **Sodevci** leži v istoimenskem naselju. Območje dolžine 230 metrov je namenjeno predvsem lokalnim kopalcem. Na območju stoji jez, reka pa je polna brzic. Bregovi reke so porasli, v zgornjem delu pa je kopalcem urejen dostop do vode, kjer se spremlja tudi kakovost vode.

Kopalno območje **Radenci** se nahaja v naselju Srednji Radenci. Jez ponuja kopalcem številne užitke, zato je največ kopalcev prav ob njem. Tu se, ob radenskem mlinu, spremlja tudi kakovost kopalne vode. Tudi tu so bregovi reke zarasli, urejen dostop je na poti do mlina, zato ob njej stoji tudi informacijska tabla. Ob obali je urejeno manjše šotorišče ter izposoja kanujev, poskrbljeno pa je tudi za manjši prigrizek.

Kopalno območje Damelj

Damelj je obmejna gručasta vas v skrajnem jugozahodnem delu Bele krajine. Šteje le 20 hiš in 30 prebivalcev, a je kljub majhnosti v poletnem času zelo obiskana. Razlog je čistost vode in jez, ki privabljata številne kopalce od blizu in daleč. Kopalno območje v dolžini 300 metrov obsega območje ob jezu, kjer se spremlja tudi kakovost vode. Na široki terasi pod vasjo je urejeno manjše šotorišče ter okrepčevalnica, ob Kolpi pa sta lepo ohranjena lesena žaga in mlin.

Od Radenc do Damlja poteka tudi pešpot ob slikovitem kanjonu, tik ob reki, imenovana tudi najjužnejša slovenska pot.

Kopalno območje Učakovci – Vinica

Kopalno območje Učakovci – Vinica se razprostira na skrajnem jugu Slovenije, in sicer od starega Papovega mlina v Učakovcih pa vse do kampa Kolpa v Vinici, pod Viniškim gradom. Kopalno območje je zelo obsežno, v dolžino meri kar 3,5 kilometra. Kopalcev je največ v področju kampa v Vinici, kjer se spremlja tudi kakovost vode, kopalcem prijazne pa so tudi poplavne terase v Učakovcih. Na obeh lokacijah stojita tudi informacijski tabli.

Kamp Kolpa v Vinici se ponaša z naslovom najstarejšega kampa ob reki Kolpi, saj obstaja že od leta 1963. Domačini znajo povedati, da je bil v svojih najboljših letih to najbolje obiskan kamp ob reki Kolpi, kamor so prihajali uživati v prelepo naravo tako Slovenci, kot tudi tujci iz najrazličnejših držav, največ pa je bilo gostov iz Nizozemske. Ker je kamp del Krajinskega parka Kolpa, je poseganje v naravo omejeno. Ljubitelji

narave se lahko naužijejo lepot in neokrnjenosti ob reki, za dobro počutje pa poskrbijo tudi prebivalci tega območja, ki s svojim odprtim značajem in prijaznostjo toplo sprejmejo vse obiskovalce njihovega kraja. Na tem predelu ima reka umirjen tok in je primerna za kopanje, čolnarjenje in ribarjenje, saj v tej res čisti reki najdemo podusti, mreene, krape, some, klene, itd. V samem kampu je veliko sence, tako da je v vročih poletnih dneh prav prijetno, ob obali, na urejenem kopališču, pa je možno izbirati med senčnim in sončnim prostorom. Poleg vseh aktivnosti, ki jih ponuja narava, je organizirana tudi izposoja kanujev. V kampu je otroško igrišče, v bližini pa ne manjka tudi izletniških točk.

Kopalno območje Adlešiči

Kopalno območje Adlešiči se razteza v dolžini 900 metrov ter vključuje območje jezusa ter šotorišče Jankovič. Nahaja se ob vznožju strmega brega Vumol, ki se dviga od okoljskih travnikov proti Adlešičem in Gorenjcem. Na vstop v kopalno območje opozarja informacijska tabla. Ob jezusa vabi kopalce prodni nanos, tu se spremlja kakovost vode, v območju šotorišča pa so urejeni dostopi v vodo.

Šotorišče je priljubljeni taborni prostor že več desetletij. Star, leseni pod – objekt, v katerem je belokranjski kmet več kot 100 let shranjeval poljsko orodje in krmo za živino, je družina Jankovič preselila v zeleno sotesko reke Kolpe in v njem uredila gostinski objekt. Ta se s svojo pojavnostjo

zliva v naravno okolje Krajinskega parka Kolpa. Preprosto, domače in nevsiljivo vabi pod svojo streho na okrepčitev z domačimi dobrotami. Že v mesecu maju je ob reki mogoče pripraviti piknik na prostem, zabava pa se na pokriti terasi lahko nadaljuje pozno v noč. V juliju in avgustu je kopalna sezona na vrhuncu, zato prostor ponuja še možnost taborjenja v naravnem okolju. Topla reka poleti vabi k plavanju, igram na vodi, čolnarjenju, vožnji s pedalinom, ribolovu, sprehodom in kolesarjenju ob bregu reke.

Kopalno območje Pobrežje – Fučkovci

Kopalno območje Pobrežje – Fučkovci je dolgo 2,7 kilometra. Vključuje tri jezove, najbolj priljubljen del območja pa je področje ob jezu v Pobrežju, kjer se spremlja tudi kakovost vode. Tu se na levem bregu reke nahaja Kuzmin mlin z žago, ki sodi med najstarejše mline na reki. To območje je bogato s prodnim nanosom, veliko naravne sence pa nudijo mogočna drevesa. Tok reke je dovolj umirjen, da nudi poletno hlajenje, med priljubljenimi športi pa je tudi čolnarjenje s kanuji, ki jih lahko najamete pri bližnjem podjetju Kolpa's. Tu je tudi prostor za piknike in zabave, mimo pa vodijo sprehajalne in kolesarske poti po Krajinskem parku Kolpa.

Kopalno območje Dragoši – Griblje

Tudi v kopalnem območju od Dragoš do Gribelj, v dolžini slabih 2 kilometrov, obiskovalci lahko uživajo v neokrnjeni naravi. Kakovost vode se spremlja na območju kampa na robu vasi Griblje, kjer je gorvodno od jezua urejen dostop do vode. V kampu stoji tudi informacijska tabla, postavljena ob urejenem parkirišču. Kamp nudi prostor za kamp prikolice, šotorišča, taborniki pa imajo posebej urejen prostor, ki je opremljen z elektriko, sanitarijami in tušem ter kuhinjo. Majhen bar ponuja hrano in pijačo. Prosti čas lahko v kampu aktivno preživimo ob kegljanju, igranju odbojke na mivki in nogometa na travi, na voljo pa je tudi igrišče za mali nogomet, rokomet in badminton ter izposoja kanujev ter nakup kart za ribolov.

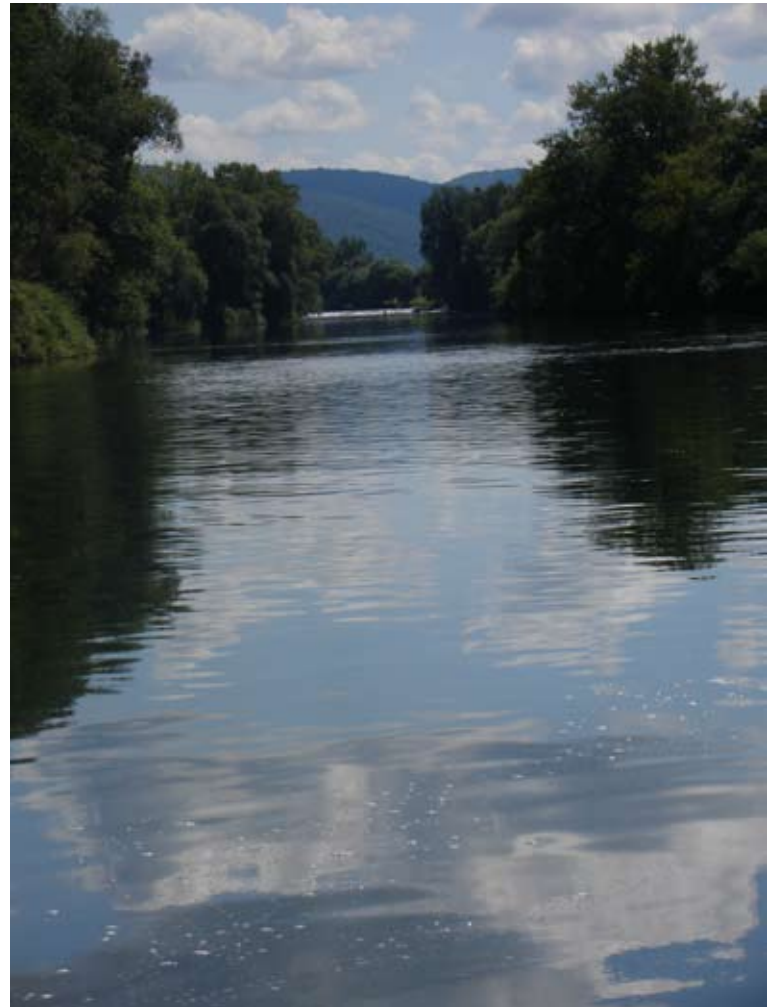
Kopalno območje Podzemelj

Kopalno območje Podzemelj se nahaja ob kampu s 70 mesti za kampiranje. Kopalcem so v območju kampa na voljo prostrane ravne travnate površine, veliko je tudi naravne sence, neposredno ob reki Kolpi. Voda je na nekaterih mestih dovolj globoka za skakanje, čemur so namenjeni tudi nekateri objekti ob in v vodi. Kakovost vode se spremlja na mestu, kjer dostop do vode omogočajo stopnice. Za goste je urejen parkirni prostor. V kampu je prijeten gostinski objekt, urejeno otroško igrišče ter igrišča za odbojko na mivki, mini golf, namizni tenis in badminton. Poleg kopanja je obiskovalcem na voljo čolnarjenje (izposoja kanujev), ribištvo, pohodništvo ter kolesarjenje. Obiskovalcu so na voljo tudi informacije o možnih izletniških točkah v bližnjo in daljno okolico ter spoznavanje naravnih in kulturnih znamenitosti Bele krajine. Prijetni in zanimivi so tudi obiski kmečkih zidanic.

Kopalno območje Primostek

Kopalno območje Primostek se nahaja na področju rekreacijskega centra Primostek, neposredno ob reki Kolpi, v bližini kraja, kjer se vanjo izliva reka Lahinja. Tok reke je tu umirjen, dostop do vode je urejen, zabavo v in ob vodi omogočajo tudi v ta namen izdelani objekti. Kakovost vode se spremlja na mestu, kjer dostop omogočajo stopnice. V centru je na voljo pet objektov za prenočevanje, v kampu pa je mogoče tudi kampiranje s šotorom, prikolico ali avtodomom. Poleg kopanja je možno igrati odbojko na mivki, košarko, namizni tenis, balinanje, trampolin, badminton, po reki pa je možno tudi čolnariti.

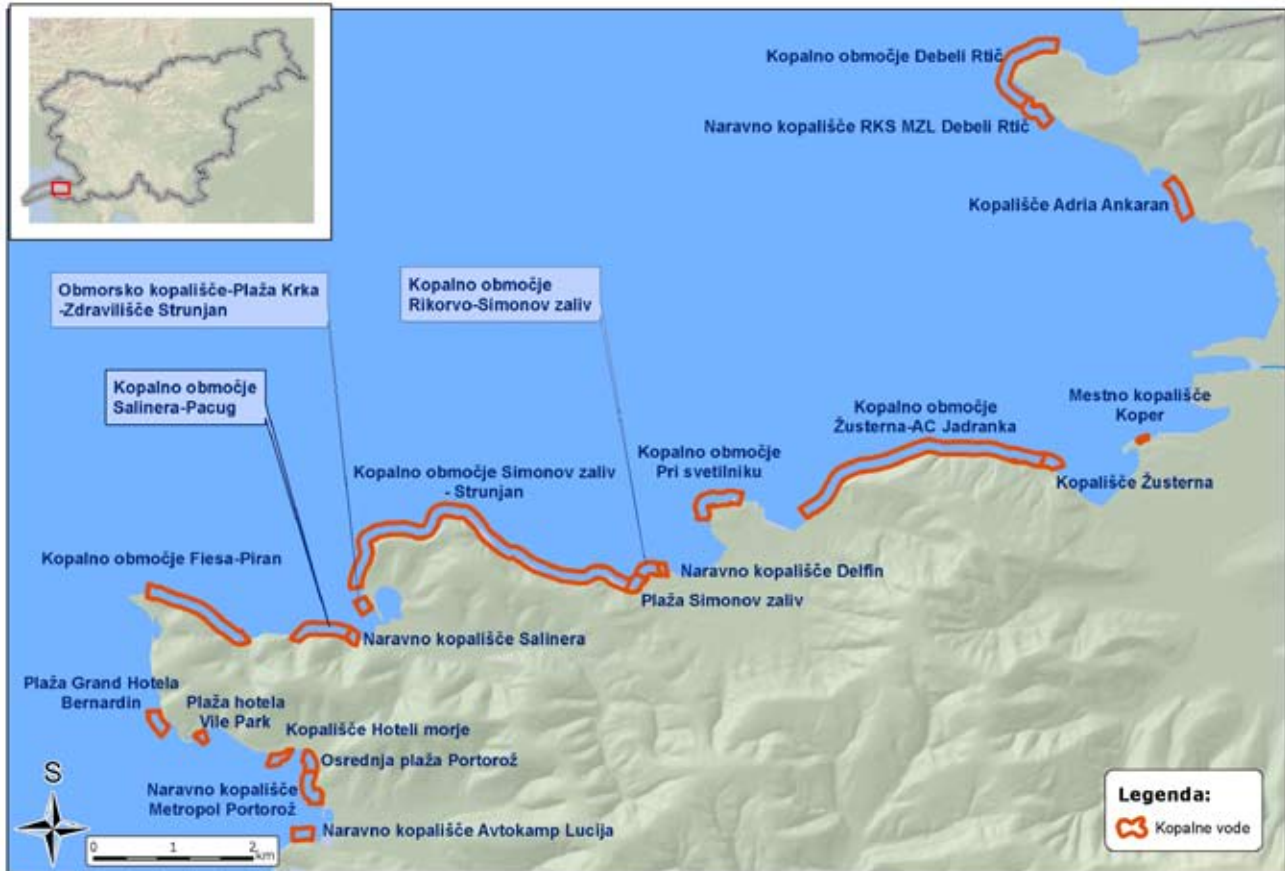
Kopalne vode na morju

Planet Zemlja je modri planet, saj več kot dve tretjini njenega površja oblivajo morja in oceani.

Slovenski del morja je majhen, saj se obala razteza le 46 kilometrov vzdolž obale Tržaškega zaliva, ima pa mnoge specifične lastnosti, kot so klifne stene, ki se z manjšimi prekinitvami vlečejo vse od Izole do Strunjana in Pirana.

Kotiček za kopanje lahko najde bolj ali manj zahteven kopalec, saj je ponudba pestra. Kopanju je namenjenih kar 7 kopalnih območij in 14 naravnih kopališč, ki so podrobneje opisana v nadaljevanju.

Kopalno območje Debeli Rtič

Polotok Debeli rtič se zajeda v Tržaški zaliv v severozahodni smeri z značilno široko (debelo) obliko, ki ob korenu doseže 60 do 70 metrov nadmorske višine. Zahodno stran oblikujejo ob stiku z morjem prepadne stene oziroma klifi, ob vznožju pa je ozka plaža abrazijskega nastanka. Višina klifa se giblje med 12 in 21 metri, stene pa imajo odvisno od lege tudi različno geomorfološko in vegetacijsko podobo. Poraščene so s toploljubnim rastjem, predvsem z žuko in južno šmarno deteljo.

Del zahodnega dela rta je zavarovano ob-

močje, na kar opozarjajo tudi informacijske table. Zavarovano območje obsega 800 metrov obalnega pasu ter vključuje rob klifa, stene, abrazijsko teraso - plažo in 200 metrov obalnega morja. Plitvina morja na tem delu omogoča dobro osvetljenost morskega dna, zato je le-to življenjski prostor številnim ogroženim morskim vrstam.

Kopalno območje Debeli rtič se razprostira na polotoku v dolžini 1170 metrov in obsega tudi zavarovano območje v celoti. Zaradi strmih klifnih sten je dostop do morja otežen in možen le tik ob vodi ali pa po redkih urejenih dostopih; prav zaradi tega pa kopalci lahko uživajo v miru in šumenju morja. Na kopalnem območju so postavljene tri informacijske table na dostopnih poteh oziroma ob obali. Ker je del območja tudi naravni spomenik, je na območju potrebno upoštevati varstveni režim, ki je opisan v poglavju o bontonu obnašanja.

Naravno kopališče RKS MZL Debeli rtič

Naravno kopališče leži v območju Mladinskega zdravilišča in letovišča Rdečega križa Slovenije Debeli rtič. Letovišče je bilo ustanovljeno že leta 1956 in leži v najlepšem predelu slovenske obale, na zahodnem delu Miljskega polotoka. Obdano je z bujnim sredozemskim rastlinjem in številnimi vinogradi. Zdravilišče je zaradi ugodne obmorske lege primerno za zdravljenje in rehabilitacijo otrok in mladine z različnimi kroničnimi obolenji. Prav zaradi naravnih danosti tu že desetletja uspešno zdravijo otroke z bronhialno astmo, kroničnim obolenjem dihal, alergičnimi in kožnimi boleznimi, sladkorno boleznijo in drugo. Poleg zdraviliškega zdravljenja pa je letovišče namenjeno tudi vrtcem in šolam v naravi.

Področje skrbno urejenega mediteranskega parka odlikujejo številna lepo urejena

igrišča (nogomet, tenis, košarka in odbojka na mivki, trim steza, mala in velika plezalna steza), sprehajalne poti, otroški koticiki z igrali (gugalnicami, tobogani, plezali) ter sence košatih dreves s pogledom vse do Pirana.

Lahko dostopno kopališče ima dva zunanja bazena s prečiščeno in ogrevano morskovo vodo ter lastno plažo ob morju, kjer se nadzoruje tudi kakovost vode. Dostopi v morje so urejeni. Tako v bazenu kot v morju pa so kopalci stalno pod budnim očesom reševalcev iz vode.

Kopališče se že vrsto let ponaša tudi z znakom Modra zastava, ta bo visela tudi leta 2009.

Kopališče Adria Ankaran

Kopališče Adria Ankaran se nahaja v istoimenskem kampu, ki se razprostira na južnem delu Miljskega polotoka, neposredno ob morski obali. Zaradi ugodnih klimatskih razmer je območje kampa naravno zavaro- vano pred neprijetnimi vremenskimi vplivi

severnih vetrov ter obdano z nasadi cipres, lovorov, oljk in sadnega drevja. Kopalcem je na voljo peščena plaža, dostopi v morje so urejeni tudi s plavajočega pomola. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča, ponudbo dopolnjujeta še olimpijski in otroški bazen z morskovo vodo ter wellness. Urejeni so dostopi do vode tudi za invalide. Za varno kopanje na bazenih in v morju skrbi 5 reševalcev iz vode, varnostniki pa za red in mir.

Kamp je privlačen predvsem za ljubitelje športa in rekreacije; poleg sončenja in kopanja se gostje tu lahko ukvarjajo s smučanjem na vodi, jadranjem in jadranjem na deski, ribarjenem ali raziskovanjem podvodnega sveta. Na kopnem imajo na voljo mize za namizni tenis, igrišča za tenis, odbojko, košarko, rokomet in nogomet, pa kegljišče in igrišče za mini golf. Najmlajši se bodo lahko zabavali na otroškem igrišču ali pa s poskakovanjem po trampolinu.

V neposredni bližini kampa se nahaja mokrišče, ki je edino rastišče obmorskega lanu in klasnate tavžentrože ter območje Natura 2000.

Mestno kopališče Koper

Mestno kopališče leži v samem mestu. Kopališče je omejeno z mrežo, ki zagotavlja varnost in čistočo. Plaža, ki se razprostira na približno 4500 kvadratnih metrih, približno toliko je tudi vodne površine, je lepo urejena. Del plaže je prekrit s soškim prodom, ki je posut tudi v označenem morskem delu kopališča. Na kopališču je veliko naravne sence, poskrbljeno je tudi za invalide. Dostop do in v morje je zelo primeren za otroke, saj je voda ob samem bregu nizka. Kopališče ima postavljena tudi dva pomola, s katerih pa je prepovedano skakanje v morje, kar je vidno označeno. Poleg štirih reševalcev iz vode za red na kopališču skrbi tudi varnostnik, ob kopališkem redu pa je kopalcem na voljo tudi informacija o kakovosti vode. K pestri ponudbi sodi tudi izvr-

stna slaščičarna in kavarna. Žejo pa lahko obiskovalci pogasijo v bližnjem baru. Veliko pozornosti na kopališču je namenjene tudi najmlajšim, za katere so pripravljena otroška igrala in peskovnik.

Kopališče Žusterna

Kopališče Žusterna je sestavljeno in naravnega in bazenskega kopališča. Bazenski del sestavljata olimpijski bazen s sladko vodo in manjši bazen, primeren tudi za neplavalce. V zimskem času je olimpijski bazen navadno pokrit z balonom, kar omogoča kopanje tudi v tem letnem času. V morju sta v označenem delu dva splava s pritrjenimi stopnicami, ki predvsem mlajšim predstavljata pravi igralnici. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča, za varnost kopalcev skrbi reševalec iz vode. Urejeni so dostopi tudi za invalide.

Večji del kopališča ima betonsko površino, ob ograji pa se v senci borovcev najde tudi nekaj travnate. Otroci se lahko zabavajo v peskovniku in na igralih.

V neposredni bližini je Aquapark hotel Žusterna s preko 3000 kvadratnimi metri vodnih površin, zato je naravno kopališče deloma namenjeno tudi hotelskim gostom. Ob vrhuncu sezone se marsikdo ustavi ob cesti na parkirišču ob hotelu in obiše kopališče.

Kopalno območje Žusterna – AC Jadranka

Kopalno območje se razteza od naravnega kopališča Žusterna vse do avtokampa Jadranka v dolžini 3160 metrov. Velja za priljubljeno plažo domačinov. Kopanje je mogoče na celotnem območju, kopalci so najštevilčnejši na pristanu (mandraču) Mole. Tu se redno pregleduje tudi kakovost vode, informacije pa se posredujejo na tam postavljeno informacijsko tablo.

Območje je lahko dostopno, saj leži ob cesti Koper – Izola, parkirni prostori pa niso urejeni. V prihodnje bo promet preusmerjen skozi predor Markovec, kar bo omogočilo boljše ureditev tega kopalnega območja.

V delu kopalnega območja je na morskem dnu edino rastišče cvetnice pozejdonke v slovenskem morju in tudi v celotnem Tržaškem zalivu, ki velja za eno najbolj ogroženih rastlin Sredozemskega morja.

Kopalno območje Pri svetilniku

Na zahodni strani mestnega jedra Izole se razteza kopalno območje pri svetilniku, ki poleg plaže ob njem vključuje tudi plažo doma Dva topola slovenskega društva distrofikov, ki je posebej prirejena. Na levi strani platoja oziroma poti, ki vodi na Svetilnik, izstopajo palme v velikih posodah, ki obiskovalcem sicer ne nudijo sence, so pa zanimiva popestritev podaljška izolske promenade. Senco je mogoče najti na desni strani v parku, pod krošnjami mogočnih dreves. Plaža je opremljena s slačilnicami, tuši in primerno urejenimi sanitarijami, tik za restavracijo Svetilnik je urejeno otroško igrišče s trampolinom. Možna je tudi izposoja ležalnikov in senčnikov.

Naravno kopališče Delfin

Med Izolsko marino in izlivom hudournika Rikorovo se nahaja naravno kopališče Delfin. Območje je namenjeno kopalcem bližnjega hotela Delfin kot tudi zunanjim obiskovalcem. Dostopi v vodo so urejeni, poleg ravnih betonskih površin so kopalcem na voljo tudi peščeni predeli. Kakovost vode se nadzoruje na sredini območja. Ob kopališču vodi tudi sprehajalna pot do Simonovega zaliva oziroma v Izolo, kjer je vreden ogleda stari del mesta.

Kopalno območje Rikorvo – Simonov zaliv

Kopalno območje se razteza od hudournika Rikorvo, ki na eni strani meji na naravno kopališče Delfin, do kopališča Simonov zaliv, le v dolžini 230 metrov. To območje je lahko dostopno, saj sprehajalna pot povezuje obe naravni kopališči. Dostop z avtomobili ni mogoč. Za varnost kopalcev na tem območju ni poskrbljeno, kopamo se na lastno odgovornost. Informacijski tabli, ki označujeta vstop v kopalno območje, stojita ob hudourniku Rikorovo ter ob meji z naravnim kopališčem Simonov zaliv, kakovost vode pa se spremlja na sredini območja.

Plaža Simonov zaliv

Plaža se nahaja v hotelskem naselju, ki obsega dva hotela (Hotel Haliaetum in Mirta z Wellness & Spa) ter depandanse (Korala, Perla, Palma, Sirena in Park). Upravlja ga PE San Simon Resort, ki je z letom 2009 pripojena k družbi Hoteli Bernardin, d.d. Portorož. Naselje je obdano z mediteranskim parkom s številnimi sprehajalnimi potmi. Pot ob morju vodi vse do centra Isole in pristanišča v mestu. Ob celotni pešpoti so postavljene klopce za posedanje, njena nočna osvetlitev pa ji daje še poseben čar.

Kopališče je zaradi svoje lege in oblike idealno za družine z otroci, saj se nahaja v naravnem peščenem zalivu, s pomola so urejeni dostopi v vodo. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča. Velik del kopališča je poraščen z borovci in akacijami, ki nudijo prijetno senco. Kopalcem je poleg kopanja na voljo možnost rekreacije na tenis igriščih, igranje odbojke na mivki in igranje

mini golfa. Za varnost kopalcev skrbijo trije reševalci iz vode, za čistost kopališča pa številni priložnostni delavci, navadno študentje. V objektu na vhodu kopališča je recepcija s kabinami za preoblačenje, toplimi tuši in sanitarijami, prva pomoč, trgovina s časopisi, opremo in oblačili za kopanje. Na kopališču je možna izposoja senčnikov in ležalnikov, vodni tobogan, razni vodni športi. V senci med drevesi je Mini Izola, kjer je urejena animacija za otroke z varstvom, vodna aerobika, okrepčevalnica s hrano in pijačo. Nad kopališčem je restavracija San Simon s čudovitim pogledom na morje.

Kopališče se že vrsto let ponaša z znakom Modra zastava, ki je mednarodni okoljski znak po kriterijih FEE. Ta bo visela tudi leta 2009.

Kopalno območje Simonov zaliv – Strunjan

Kopalno območje Simonov zaliv – Strunjan se nadaljuje ob obali od naravnega kopalnišča Simonov zaliv pa vse do Strunjana in obsega okoli 4,3 kilometra obalne linije. Na tem območju se nahaja tudi Mesečev zaliv, katerega radi obiskujejo tudi Italijani, ki so znani po tem, da vedno najdejo majhna, skrita in lepa mesta za počitnikovanje in oddih. Zaliv nosi tudi ime Zaliv svetega Križa, saj nedaleč od zaliva, na vrhu klifov, stoji lokalna znamenitost - beli križ. Plaža je prava izbira za vse, ki imajo radi mirne in nedotaknjene plaže, a ni priporočljiva za tiste, ki imajo radi bare, tuše in senčnike na plaži. Vsega tega v Mesečevem zalivu ni, kdor pride dovolj zgodaj na plažo, lahko zasede redke koticke s senco.

Mesečev zaliv je del strunjanskega obalnega pasu in med najlepšimi deli Krajinskega parka Strunjan. Zaradi izjemnih geoloških in geomorfoloških danosti ter velike biotske pestrosti je celotna severna obala razglašena za naravni rezervat. Mesečev zaliv je posebej pomemben zaradi podvodnega travnika, podvodni svet sosednjega rta Ronnek pa zaradi zelo raznolike algalne zarasti. Zaradi varovanja naravnih vrednot in ohranjanja biotske raznovrstnosti je ob obiskovanju strunjanske obale potrebno upoštevati tudi zahteve varstvenega režima, ki so natančneje razložene v poglavju o bontonu obnašanja.

Kopališče - Terme Krka – Talaso Strunjan

Kopališče Terme Krka – Talaso Strunjan leži v območju Krajinskega parka Strunjan ter ob Strunjanskih solinah s Stjužo, ki so del piranskih solin (Stjuža je edina morska laguna na slovenski obali). Sodeč po pisnih virih so strunjanske soline stare več kot 700 let, po nekaterih drugih virih pa so znatno starejše.

Kopališče obsega 7000 kvadratnih metrov vodnih in skoraj 15.000 kvadratnih metrov kopnih površin. Razprostira se od novo zgrajene restavracije Lambada do protokolarnega objekta Vile Tartini. Zdravilišče nudi kopanje v morski vodi skozi vse leto - poleti na urejeni plaži ter v hotelskem zunanjem bazenu, ki je odprt od sredine aprila do sredine oktobra. Na plaži so urejeni dostopi do vode tudi za invalide, za varnost kopalcev

skrbita 2 reševalca iz vode, za red pa redar. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča. Na kopališču je poskrbljeno za gostinsko ponudbo. Sence je dovolj na travnatih površinah pod košatimi borovci, ki kopališču dajejo mediteranski značaj. Kopališče je lepo urejeno, otrokom so na voljo igrala in peskovnik; živali pa vanj ni dovoljeno voditi.

V notranjem bazenu z ogrevano morskovo vodo, treh masažnih in enem otroškem bazenu pa je kopanje možno vseh dvanajst mesecev v letu.

Kopališče se ponaša z dvanajstimi modrimi zastavami. Ta bo visela tudi v letu 2009.

Naravno kopališče Salinera

Med Izolo in Portorožem se v zalivu, v neposredni bližini Krajinskega parka Strunjan, nahaja kopališče Salinera oz. Bioneregijski resort Salinera. Gostom ponuja možnost nastanitve v hotelu oz. apartmajih in bungalovih. V okviru naselja je travnato kopališče velikosti 10000 kvadratnih metrov, 2.000 kvadratnih metrov peska in betonskih površin je namenjenih gostom naselja ter zunanjim gostom. Na plaži se nahaja gostinski objekt s ponudbo hrane in pijače ter zadostno število sanitarij in tušev, ležalniki in senčniki so na voljo proti plačilu. Na plaži se nahajata tudi zunanji plavalni bazen in mali otroški bazen z morskovo vodo, s 730 kvadratnimi metri vodne površine. Namenjena sta izključno gostom naselja, za katere je poskrbljena tudi animacija in vodna aerobika, kopalcem pa so tu na voljo ležalniki in senčniki brez plačila. Dostopi v

vodo so urejeni tudi za invalide, za varnost kopalcev skrbita 2 reševalca iz vode. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča, podatki pa so na voljo na informacijski tabli.

Salinera je idealna izhodiščna točka za sprehode in izlete. V bližini se nahaja Naravni rezervat Strunjan, školjčičišča ter Strunjanske soline, s strunjanskega križa pa se razprostira čudovit razgled na Tržaški zaliv. Prehod skozi tunel nekdanje znamenite železniške proge »Parenzana«, ki je nekoč povezovala Trst in Poreč, pa je možen sprehod vse do Portoroža.

Kopalno območje Salinera – Pacug

Kopalno območje se nahaja od naravnega kopališča Salnera preko flišnih pregrad do otroškega letovišča Pacug, v razdalji 700 metrov.

Otroško letovišče leži v zalivu. V času poletnih počitnic Zveza prijateljev mladine v letovišču organizira kolonije za otroke, tekom leta pa v Pacug prihajajo številne šole v naravi. Bivalni paviljoni so postavljeni v breg zaliva in nudijo počitnice okoli 200 otrokom. Na osvetljenem igrišču se vrstijo številna športna tekmovanja, zabavni program z igro in plesom, organizirajo pa tudi izlete z ladjico ter tečaje jadriranja. Kakovost kopalne vode se nadzoruje na sredini kopalnega območja ter pred letoviščem Pacug.

Na obali je pomol, ki je otrokom v pomoč pri njihovi igri (znamenito metanje v vodo), letovišče pa za oddih nudi tudi številčne senčne klopi. Od tod so možni prijetni sprehodi v Fieso ali malo dlje v Piran, lahko pa tudi na drugo stran proti Strunjanu ali skozi tunel vse do Portoroža.

Kopalno območje Fiesa – Piran

Med Fieso in Piranom se razprostira kopalno območje v dolžini 1400 metrov. Ob ozkem predelu ob morju poteka lepo urejena sprehajalna pot, ki poteka deloma pod visoko klifno steno. Kakovost vode se spremlja na sredini območja, na vstopu v območje, tako v Fiesi in Piranu pa stojita informacijski tabli.

Plaža Grand hotela Bernardin

Plaža Grand hotela Bernardin se nahaja na zahodnem delu hotelskega kompleksa St. Bernardin Resort, tik pod Grand hotelom Bernardin. Obsega 6.000 kvadratnih metrov betonske površine in 10.000 kvadratnih metrov vodnega akvatorija, kakovost vode se spremlja na sredini plaže. Na informacijski tabli ob vstopu na plažo je obiskovalcem na voljo načrt plaže ter podatki o temperaturi in kakovosti vode, za varnost kopalcev skrbijo 3 reševalci iz vode. Dostopi v vodo so urejeni, tudi za invalide. Plaža je bila obnovljena leta 2007 z novim tlakom in tremi lesenimi pomoli ter nasutim prodom. Obiskovalcem so na voljo senčniki in ležalniki ter bar z dnevno ponudbo pijač in lahкими prigrizki, za najmlajše pa otroški bazen in peskovnik. Plaža je namenjena pretežno hotelskim gostom.

Plaža hotela Vile park

Obmorsko kopališče – plaža Hotel vile Park se nahaja na vzhodnem delu hotelskega kompleksa St. Bernardin Resort, ob hotelu Vile Park, namenjena pa je tako hotelskim gostom kot tudi zunanjim obiskovalcem. Kopališče je priljubljeno tako med lokalnimi prebivalci kot med turisti, obsega pa 15000 kvadratnih metrov travnato – betonske površine in 8000 kvadratnih metrov vodnega akvatorija. Razpolaga tudi z naravno senco. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča, za varnost kopalcev pa skrbita dva reševalca iz vode. Na informacijski tabli so kopalcem na voljo podatki o kakovosti in temperaturi vode ter načrt kopališča.

Ponudba na plaži obsega otroški kotichek z igrali, trampolin, peskovnik, igrišče za odbojko, zato je zanimiva in priljubljena med družinami. Na plaži in tik ob plaži se nahaja ponudba vodnih športov ter šola potapljanja, plaža pa razpolaga tudi z otroškim bazenom in odprtim plavalnim bazenom, proti plačilu so na voljo ležalniki in senčniki. Na plaži se nahaja tudi gostinski lokal z dnevnim barom in ponudbo hitre hrane, ob samem vhodu na plažo pa dve restavraciji, trgovska ulica in marina. Za zunanje obiskovalce je v kopalni sezoni vstopnina simbolična, vključuje pa tudi ceno parkirnine na parkirišču, namenjenem samo gostom plaže.

Kopališče LifeClass Hotels & Spa Portorož (Hoteli Morje)

Najsodobnejša plaža na slovenski Obali, plaža Meduza pred hoteli LifeClass, (Grand Hotel Portorož 5*, Riviera 4*, Slovenija 4*, Apollo 4*, Mirna 4* in Neptun 4*) je bila odprta junija leta 2008, v samem središču Portoroža. Plaža je razdeljena na dva dela, en del je namenjen gostom hotelov s 4*, del imenovan Meduza Exclusive pa je namenjen gostom Grand Hotela Portorož 5* in novemu hotelu Kempinski Palace Portorož. Oba dela plaže sta ob plačilu odprta tudi za zunanje obiskovalce. Plaža se ponaša s tlakom iz belega istrskega kamna, na novo

so urejene zelenice, popolnoma obnovljena pa sta bila tudi oba pomola. Pestra gostinska ponudba na plaži je prilagojena potrebam in željam gostov. Poudarek je na lahki hrani, gostom pa so na voljo tudi dnevno sveže ostrige in izbor penečih se vin. Na prenovljeni plaži je dnevno organiziran Mini Klub, v estetsko opremljenih wellness paviljonih pa se izvajajo tajske in ayurvedske masaže ter posebni tretmaji kože in telesa pred in po sončenju.

Osrednja plaža Portorož

Osrednja portoroška plaža se razprostira na 29000 kvadratnih metrih kopenskih in 25000 kvadratnih metrih vodnih površin in je največje kopališče v Sloveniji. Vstop na plažo je brezplačen, na njej pa ponujajo 800 senčnikov in 1600 ležalnikov, s katerimi gostom zagotavljajo večje udobje. Priprava in čiščenje plaže se začne že zvečer in nadaljuje zgodaj zjutraj; prvo čiščenje plaže opravi dnevno 20 delavcev že do 7:00 ure zjutraj. Z obale očistijo nadležno morskovo travo, dnevno pregrabijo mivko, vsakih štirinajst dni jo tudi presejeje. Čez dan za varnost kopalcev skrbi šest izurjenih reševalcev iz vode, poskrbljeno je tudi za čistočo in udobno namestitve. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča, dostopi v vodo so urejeni.

Otroško zabavišče in gradovi iz mivke bodo gotovo razveselili najmlajše goste, njim so namenjena tudi nova igrala. Sicer se aktiven oddih lahko preživi ob igranju odbojke, v centru vodnih športov pa je moč najeti vodno kolo – pedalin, kanu, ponujajo tudi vožnjo z gumijastim obročem, z banano ali vožnjo s padalom. Taksigliser vozi vse do Strunjana, Kanegre, Bernardina ali Izole. Gostinska ponudba na plaži je pestra, z 20 lokali in restavracijami tik ob morju upravljajo zasebniki.

Vsako leto je poletje v Portorožu obarvano s številnimi prireditvami. V času štiridnevne prireditve Portoroško poletje je eden od glavnih odrov postavljen celo na Centralni plaži Portorož.

Kopališče se ponaša kot večkratni dobitnik modrih zastav, ta bo vihrala tudi leta 2009.

Naravno kopališče Metropol Portorož

Plaža Metropol Portorož se razteza od Marine Portorož do centralne portoroške plaže in obsega 15000 kvadratnih metrov travnato - betonske površine. Namenjena je gostom hotela in vsem ostalim obiskovalcem, za katere pa ni vstopnine. Kakovost vode se spremlja v skladu z zakonom. Dostopi v vodo so urejeni s stopnicami na več mestih. Na informacijski tabli, ki stoji na vhodu na plažo, so kopalcem na voljo vsi zahtevani podatki o kakovosti morske vode, kopališkem redu in ureditvi plaže. Za varnost skrbi v času obratovanja pet reševalcev iz vode, v nočnih urah pa varnostna služba.

Na plaži so gostinski lokali z različno ponudbo hrane in pijače ter ležalniki in senčniki za plačilo. V sklopu plaže deluje tudi velik plavalni olimpijski bazen ter dva okrogla otro-

ška bazena (1650 kvadratnih metrov vodne površine). Vstopnina v bazenski kompleks je določena le za zunanje obiskovalce, poleg ponudbe hrane in pijače pa nudi tudi animacijo za otroke, vodno aerobiko ter ležalnike in senčnike za plačilo.

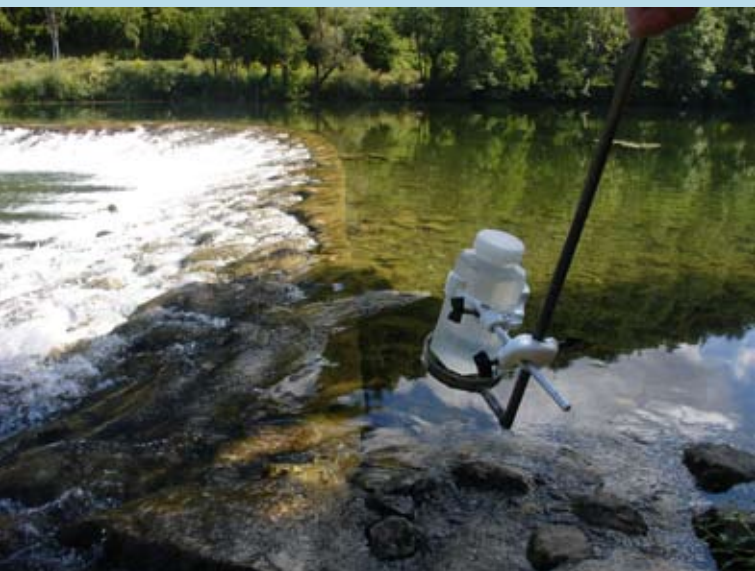
Naravno kopališče Avtokamp Lucija

V Portorožu, na zelenem polotoku Seča, leži avtokamp Lucija s površino 5 ha in kapaciteto do 1000 gostov. Kamp je sodobno opremljen. Kopanju in sončenju je namenjenih 3000 kvadratnih metrov, dostopi v vodo so urejeni na več mestih s stopnicami. Kakovost vode se spremlja v skladu z zakonskimi zahtevami. Za varnost na plaži skrbi en reševalec. Za red in čistočo pa več pomožnih delavcev. Na informacijski tabli, ki stoji na vhodu na plažo so kopalcem na voljo vsi zahtevani podatki o kakovosti morske vode, kopališkem redu in ureditvi plaže.

Poleg kopanja v morju si gostje lahko v poletnih mesecih izposojajo opremo za različne vodne športe. Dodatna ponudba vsebuje tudi animacijski program in plesne glasbene večere. Za ljubitelje aktivnih počitnic so v bližini kampa na voljo igrišča za tenis, mini golf, odbojko, košarko, roket, nogomet, balinišče in kegljišče.

Kakšna je kakovost naravnih kopalnih voda

Spremljanje kakovosti kopalnih voda

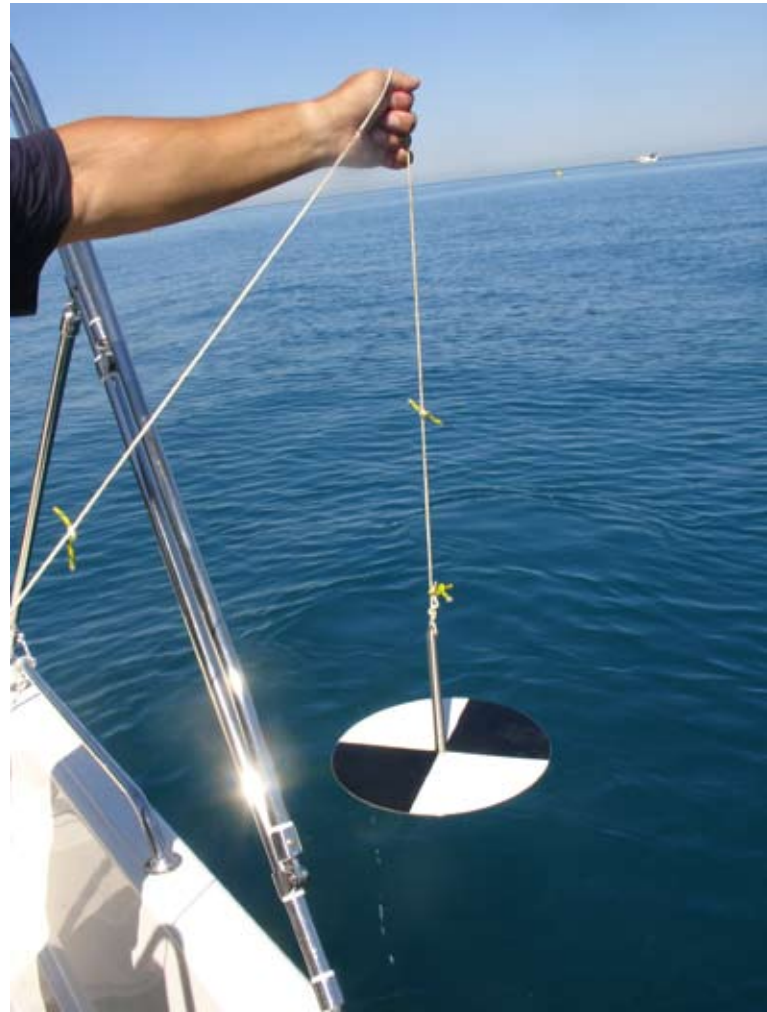
Obveznost izvajanja nadzora nad kakovostjo kopalnih voda na naravnih kopališčih je bila določena že v starih Jugoslovanskih predpisih⁽¹⁹⁾. Kakovost vode za kopanje se je redno spremljala na naravnih kopališčih na morju, na kopališčih Blejskega jezera ter na Šobčevem bajerju, kar so zagotavljali upravljavci kopališč. Občasno se je kakovost vode preverjala tudi na nekaterih drugih površinskih vodah, kjer so se kopalci tradicionalno zbirali in kopali. Te meritve so zagotavljale lokalne skupnosti ali območni zavodi za zdravstveno varstvo ter Zdravstveni inšpektorat RS. Kakovost vode se je tako nadzirala na okoli 140 mestih le občasno, vendar posamični vzorec navadno ne odraža dejanskega stanja vode.

Ob vstopu Slovenije v Evropsko skupnost se je država zavezala redno spremljati kakovost vode na manjšem številu kopalnih voda, na odsekih, ki so najbolj obiskana, saj se je zavedala, da bo ob slabi kakovosti vode potrebno izvesti ukrepe za njeno izboljšanje. Tako se je v odbobju od leta 2004 do leta 2008 kakovost spremljala na 37 mestih, v letu 2009 pa bo zagotovljen nadzor na 48 kopalnih vodah. Kakovost vode na manjših lokalnih kopališčih pa ponekod nadzoruje tudi lokalna skupnost in morebitne kopalce obvešča v lokalnih medijih.

Za zagotovitev čim bolj natančne slike kakovosti vode in morebitne spremenljivosti,

se v času kopalne sezone kakovost vode redno nadzoruje, v skladu s predpisi. Kopalna sezona na celinskih vodah traja od 15. junija do 31. avgusta. Na morju je bila kopalna sezona v obdobju 2004 - 2008 določena od 15. junija do 30. septembra, zaradi slabega obiska kopališč v drugi polovici septembra in zaradi toplega junijskega vremena v zadnjem času pa se bodo kopalne vode na morju v bodoče nadzorovale od 1. junija do 15. septembra.

Kakovost kopalne vode se v obdobju 2004 -2009 nadzoruje na osnovi zahtev stare kopalne direktive⁽¹⁾. Njene zahteve so podrobneje razložene v nadaljevanju. Od leta 2010 dalje pa bo monitoring kopalnih voda potekal po zahtevah nove kopalne direktive⁽²⁾, ki so že prenesene v nacionalno zakonodajo z uredbo s področja okolja⁽⁴⁾, spremembe predpisov pa pripravljajo tudi na Ministrstvu za zdravje.

Parametre, katere je potrebno v kopalni vodi spremljati z različno pogostostjo glede na zahteve stare kopalne direktive⁽¹⁾ in bi njihovo preseganje predpisanih vrednosti lahko ogrožalo zdravje kopalcev, predpisuje pravilnik⁽⁷⁾ Ministrstva za zdravje, saj so le-ti pristojni za varovanje zdravja ljudi. Seznam obsega mikrobiološke parametre (skupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnega izvora, streptokoke fekalnega izvora (enterokoki), Salmonello spp., enteroviruse) ter fizikalne in kemijske parametre (pH, barvo, mineralna olja, površinsko aktivne snovi, fenole, prosojnost, raztopljen kisik oziroma % nasičenja z O₂, vidne nečistoče, amonij, dušik po Kjeldahlu, pesticide (parathion, HCH, dieldrin), težke kovine (arzen, kadmij, krom (VI), svinec, živo srebro), cianide, nitrata in fosfate)). Kakovost kopalne vode se ugotavlja z rednim spremljanjem skupnih koliformnih bakterij, koliformnih bakterij fekalnega iz-

vora, barve, mineralnih olj, površinsko aktivnih snovi, fenolov, prosojnosti in vidnih nečistoč. Streptokoke fekalnega izvora, salmonelo, enteroviruse, pesticide, težke kovine, cianide, nitrata in fosfate se spremlja le, če se pri pregledu vplivnega okolja kopalne vode pokaže, da so snovi lahko prisotne ali če se je kakovost kopalne vode poslabšala. Amonij in dušik morata biti analizirana le, če obstaja indikacija za evtrofikacijo vode.

V tabeli 1 so navedene mejne in priporočene vrednosti parametrov ter njihova predpisana pogostost spremljanja⁽⁷⁾, tako na naravnih kopališčih kot tudi na kopalnih območjih.

Tabela 1: Mejne in priporočene vrednosti parametrov ter njihova predpisana pogostost spremljanja na naravnih kopalščih in na kopalnih območjih po zahtevah nacionalne zakonodaje⁽⁷⁾

Parametri	Mejna vrednost	Priporočena vrednost	Enota	Pogostost vzorčenja
Mikrobiološki parametri				
Skupne koliformne bakterije	2000	500	število/100ml	na 14 dni
Koliformne bakterije fekalnega izvora	500	100	število/100ml	na 14 dni
Streptokoki fekalnega izvora (enterokoki)	200	100	število/100ml	po pregledu območja kopalnih voda
Salmonella spp.	0	-	število/1 l	po pregledu območja
Enterovirusi	0	-	PFU/10 l	po pregledu območja
Fizikalni in kemijski parametri				
pH - vrednost	od 6 do 9	-		po pregledu območja
Barva	Brez sprememb	-	m ⁻¹	na 14 dni oz. po pregledu območja
Mineralna olja	Brez vidnega filma na vodni površini, brez vonja	≤ 0,3	mg/l	na 14 dni oz. po pregledu območja
Površinsko aktivne snovi	Brez pene	≤ 0,3	mg MBAS/l	na 14 dni oz. po pregledu območja
Fenoli (fenolni indeks)	Brez značilnega vonja ≤ 0,05	≤ 0,005	mg C ₅ H ₅ OH/l	na 14 dni oz. po pregledu območja
Prosojnost	1	2	m	na 14 dni
Raztopljen kisik - % nasičenja z O ₂	-	80-120	mg O ₂ /l ali %	po pregledu območja
Vidne nečistoče	-	Brez		na 14 dni
Amonij	-	-	mg NH ₄ ⁺ /l	ob indikaciji za eutrofikacijo vode
Dušik po Kjeldahlu	-	-	mg N/l	ob indikaciji za eutrofikacijo vode
<i>Pesticidi:</i> parathion, HCH, dieldrin	-	-	μg/l	po pregledu območja
Arzen	-	-	μg As/l	po pregledu območja
Kadmij	-	-	μg Cd/l	po pregledu območja
Krom (VI)	-	-	μg Cr ⁶⁺ /l	po pregledu območja
Svinec	-	-	μg Pb/l	po pregledu območja
Živo srebro	-	-	μg Hg/l	po pregledu območja
Cianidi	-	-	mg CN/l	po pregledu območja
Nitrat	-	-	mg NO ₃ ⁻ /l	po pregledu območja
Fosfati	-	-	mg PO ₄ ³⁻ /l	po pregledu območja

Mejne in priporočene zahteve za fizikalne in kemijske parametre so v nacionalni zakonodaji⁽⁷⁾ enake kot v evropski direktivi⁽¹⁾, kar pa ne velja za mikrobiološke parametre. Ti so v nacionalni zakonodaji⁽⁷⁾ strožji kot to narekuje evropska direktiva⁽¹⁾. Zaradi lažje primerljivosti kakovosti naših kopalnih voda z vodami Evrope smo vpeljali še oceno primernosti vode za kopanje. Priporočila za tako ocenjevanje so izdelali na Inštitutu

za varovanje zdravja RS in so objavljena na spletni strani inštituta. Pri tem pa velja, da primerna kopalna voda izpolnjuje fizikalno-kemijske zahteve nacionalne oz. evropske zakonodaje, mikrobiološki parametri pa morajo ustrezati mejnim vrednostim kopalne direktive⁽¹⁾, ki so prikazane v tabeli 2.

Spletna stran Inštituta za varovanje zdravja RS: www.ivz-rs.si

Tabela 2: Mejne vrednosti mikrobioloških parametrov po zahtevah kopalne direktive⁽¹⁾

Mikrobiološki parametri	Kriteriji kopalne direktive oz. kriteriji primernosti vode za kopanje	
	Enota	Mejna vrednost
Skupne koliformne bakterije	število/100ml	10000
Koliformne bakterije fekalnega izvora	število/100ml	2000
Streptokoki fekalnega izvora (enterokoki)	število/100ml	400

Zgoraj opisane vrednosti upošteva tudi Evropska komisija ob vsakoletni oceni kakovosti kopalnih voda v deželah Evropske skupnosti. Te ocene oblikuje na osnovi celotnega števila vzorcev vode ene kopalne sezone na posameznem merilnem mestu, pri čemer pa kot neskladno kopalno vodo glede na zahteve direktive označi tisto, kjer več kot 5 % vzorcev ne ustreza predpisanim kriterijem direktive⁽¹⁾ (tabela 2). Zaradi kratke kopalne sezone se v naših kopalnih vodah na celini analizira vsaj 7, na mor-

ju pa navadno 9 vzorcev. Zaradi majhnega števila opravljenih analiz tako že en sam neskladen vzorec celotno kopalno vodo uvrsti v neskladno.

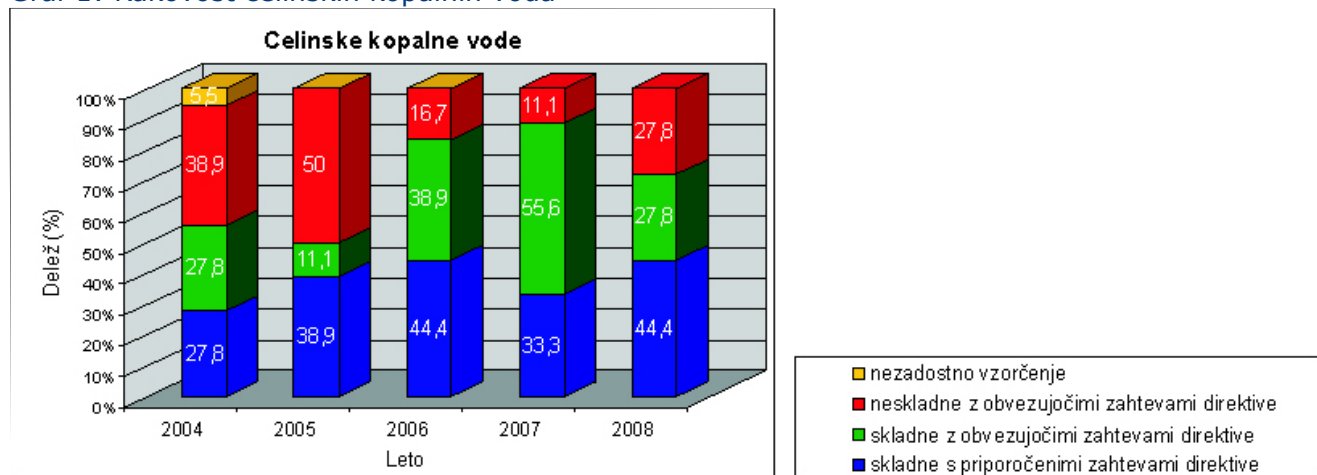
Kakovost naravnih kopalnih voda

Dolgoletni rezultati spremljanja kakovosti naših kopalnih voda po zahtevah stare kopalne direktive⁽¹⁾ ne kažejo fizikalno kemijskega onesnaženja, pač pa le občasna mikrobiološka poslabšanja vode, ki večinoma sovpadajo z intenzivnejšimi padavinami. Mikrobiološko onesnaženje kopalnih voda se ugotavlja s pomočjo indikatorskih bakterij - te so skupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnega izvora in streptokoki fekalnega izvora. Te indikatorske bakterije so stalno prisotne v črevesju ljudi in toplokrvnih živali, se ne razmnožujejo v vodnem okolju in jih v čisti vodi ni moč zaslediti, so pa enostavne za laboratorijsko dokazovanje.

Reke, na katerih ležijo odseki, namenjeni kopanju, imajo hudourniški značaj in ob obilnejših padavinah narastejo, obilne vode pa sperejo obrežne površine. Voda v takih

razmerah zaradi kalnosti ni več vabljava za kopalce. Tudi voda jezer in morja zaradi meteorne vode, ki ob nagibu terena in urbanizaciji obrežnih delov odteče naravnost v jezero oz. morje, postane bolj motna in tako za kopanje manj vabljava. Presežne vrednosti mikrobioloških parametrov v vzorcu kopalne vode lahko opozarjajo na fekalno onesnaženje zaradi prelivov iz kanalizacijskega sistema, drugih izpušnih fekalnega, meteorne ali mešanega tipa, vir pa so lahko tudi turistična plovila, kopalci ter spiranja gnojnih obrežnih površin. V izvajanju je operativni program za izgradnjo ustreznega sistema odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda večjih naselij, prav tako pa bo potrebno poskrbeti tudi za vsa manjša naselja, ki ležijo na prispevnih površinah kopalnih voda. Za boljšo kakovost bi bilo zagotovo potrebno omejiti tudi rabo priobalnega zemljišča (vrtičkarji), poskrbeti za boljše odvajanje meteornih vod ter popisati in sanirati vse ilegalne izpuste.

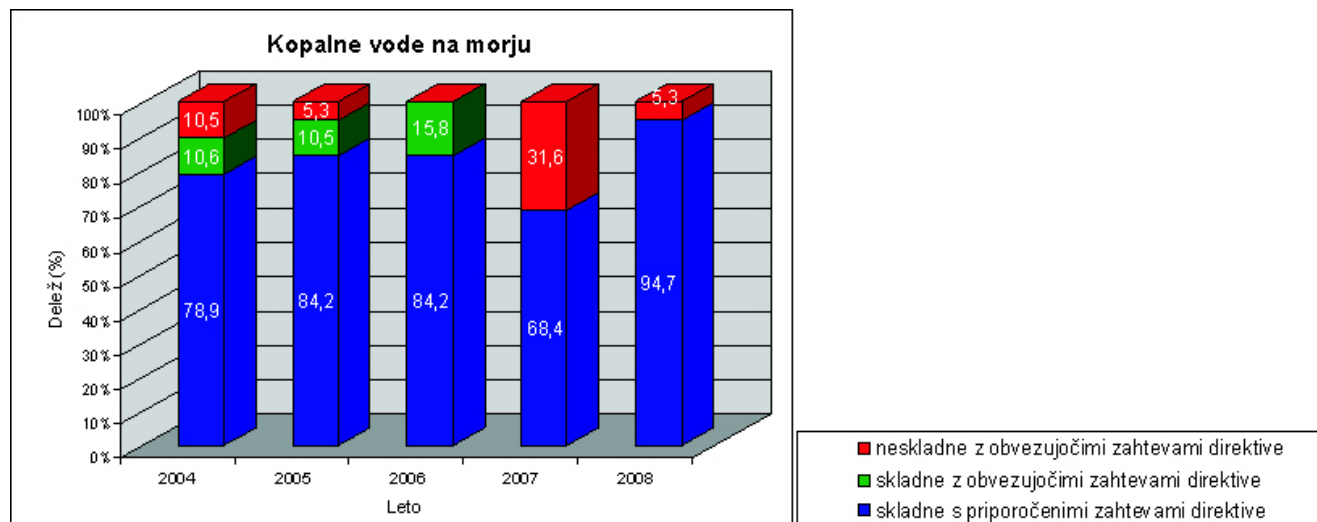
Graf 1: Kakovost celinskih kopalnih voda

Na grafu 1 je prikazana kakovost celinskih kopalnih voda v obdobju od 2004 do 2008. Iz njega je razvidno, da se je število neskladnih kopalnih voda na celinskih vodah tekom let zelo spreminjalo. Najslabša kakovost je bila zabeležena leta 2005, ko je bilo, zaradi majhnega števila vzorcev, kar 9 kopalnih voda od 18 neskladnih (50%), v letu 2004 pa 6 (38,9%). V letu 2008 je bilo neskladnih 5 kopalnih voda (Idrijca v Bači pri Modreju, Soča v Kanalu in Solkanu, Kolpa – Žužemberk in Straža) zaradi le posameznega neskladnega mikrobiološkega vzorca.

Po kakovost kopalnih voda na morju je Slovenija v letu 2006 segala v sam vrh držav Evropske skupnosti, saj so vse kopalne vode izpolnjevale predpisane zahteve kopalne direktive. Še več, kar 84,2% kopalnih voda (16 od 19) je izpolnjevalo celo priporočene zahteve. Tudi v letu 2008 je bila kakovost kopalnih voda na morju zelo dobra, saj kar 18 od 19 kopalnih voda (94,7%) (graf 2) ustreza strožjim, priporočenim zahtevam. V edini neskladni kopalni vodi na morju je bila v vzorcu pred kopalno sezono določena povišana vrednost koliformnih bakterij fekalnega izvora, a ker je upravljalec kopalnišča izvedel oziroma naročil le 9 analiz vode, ta vzorec predstavlja več kot 5% neskladnost.

Graf 2: Kakovost kopalnih voda na morju

Kako do informacij o kakovosti vode

Kakovost vode je ključnega pomena za zdravo kopanje. Pri tem je potrebno povdariti, da voda ni namenjena pitju, pač pa le plavanju in rekreaciji. Podatke o kakovosti kopalnih voda na kopalnih območjih zbira in objavlja Agencija RS za okolje. Na spletni strani, namenjeni kopalnim vodam, so objavljeni arhivski podatki monitoringa, izdelana pa je tudi aplikacija za sprotno prikazovanje podatkov v času kopalne sezone.

Spetna stran Agencije RS za okolje:
www.arso.gov.si/kopalne_vode/

Ob vstopu v kopalno območje so bile leta 2005 postavljene informacijske table, ki kopalce seznanjajo, da je območje namenjeno kopanju, na njih pa so objavljeni tudi podatki o razsežnosti kopalnega območja ter o kakovosti vode. Kasneje so bile informacijske table predane v lastništvo lokalnim skupnostim, katere so dolžne ravnati s tablamii gospodarno, organizirati pa morajo tudi službo za osveževanje podatkov na tablah. Nekaterne lokalne skupnosti za to vestno skrbijo, druge žal ne.

Informacijske table se nahajajo tudi na naravnih kopališčih, kjer so kopalcem na voljo rezultati zadnje analize vode, brez zadržkov pa se pri osebju na kopališču lahko pozanimajo tudi o ostalih analizah.

Podatke o kakovosti vode v naravnih kopališčih zbira tudi Inštitut za varovanje zdravja RS, ki je nosilec registra naravnih kopališč. Podatki so zbrani v letnih poročilih o kakovosti kopalnih voda na naravnih kopališčih in na kopalnih območjih, ki ga od leta 2004 dalje pripravljata skupaj Inštitut za varovanje zdravja ter Agencije RS za okolje, objavljena pa so na spletnih straneh obeh institucij.

Spetna stran Agencije RS za okolje:
www.arso.gov.si/kopalne_vode/

Spletna stran Inštituta za varovanje zdravja RS:
www.ivz-rs.si

Ob koncu vsakega leta morajo biti podatki o kakovosti naših kopalnih voda posredovani tudi Evropski komisiji v Bruslju. Poročila so posredovana iz Ministrstva za okolje in prostor, pri pripravi le-tega pa sodelujejo Agencija RS za okolje, Inštitut za varovanje zdravja RS ter Inštitut za vode RS. Ta ko so na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor na voljo vsa posredovana poročila kot tudi informacije s področja zakonodaje ter njenega izvajanja.

Spletna stran Ministrstva za okolje in prostor:
www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_okolje/sektor_za_vode

Kopanje in zdravje

Kopališča so namenjena za rekreativne, športne, terapevtske, vzgojne in druge dejavnosti. Rekreacija v naravnih vodah nudi razvedrilo, sprostitvev, počitek, igre in ima izjemno korist za zdravje in dobro počutje ljudi ter krepi in ohranja zdravje. Predstavlja pa lahko tudi tveganja za zdravje ljudi, odvisno od raznih dejavnikov, vezanih na kopalno vodo, kopalca in okolje. V zvezi s tveganji, bodisi zaradi mikrobioloških, kemijskih in fizikalnih dejavnikov v vodi, onesnaženosti obalnega peska in drugih površin, prisotnosti alg in njihovih toksinov, temperature (mraz, vročina), sončnega sevanja, nevarnih organizmov v vodi, poškodb in utopitev moramo poznati njihov pomen za zdravje ljudi ter načine obvladovanja. Tveganja za zdravje v zvezi s kopalno vodo so praviloma znana in predvidljiva in jih zato lahko obvladujemo z doslednim preventivnim delovanjem.

Vzroki onesnaženosti vode in okolice so lahko različni: izločanje in spiranje fekalne umazanije s površine telesa, izločki sluznic, zlasti žrela kopalcev, iztrebki živali (psi, ptiči, glodalci). Viri onesnaženosti površinskih kopalnih voda so komunalne in industrijske odpadne vode, kmetijstvo, spiranje površin in prelivi ob nalivih. Koncentracija mikrobov v vodi je odvisna od hitrosti toka vode in sedimenta, temperature, sončnega sevanja, slanosti in kakovosti vode.

Tveganje za okužbo je lahko različno glede na kraj in vrste aktivnosti. Največ informacij o zdravstvenih težavah je po zaužitju onesnažene vode pri plavanju. Pri izpostavljenosti patogenim mikroorganiz-

mom je pomemben čas in intenzivnost izpostavljenosti. Ocenjuje se, da med tipično plavalno epizodo vstopi v usta in žrelo 100 ml vode. Kopalna voda v splošnem vsebuje mešanico patogenih in nepatogenih mikroorganizmov, redko se srečamo samo s posameznim patogenim mikrobom. Kopalci se lahko okužijo, ko mikrob naseli določena mesta v telesu: prebavila, oči, ušesa (sluhovod), nosno votlino, dihala in rane. Različni mikroorganizmi (bakterije, virusi, prazivali), ki so jim kopalci izpostavljeni preko kopalne vode in okoliških površin: obalni pesek, objekti, naprave, vodne atrakcije (tobogani, plezala nad vodo, naprave za skoke v vodo) imajo različne možnosti prenosa na kopalca.

Na dovzetnost kopalca za okužbo in težo poteka bolezni vpliva imunska stanje kopalca, starost, genetski in drugi dejavniki. Nekatero kronično bolezen: sladkorna bolezen, bolezen jeter, bolezen srca in ožilja, rak, zasvojenost, zmanjšajo imunsko odpornost ljudi. Glede na starost imajo večjo verjetnost za okužbo otroci mlajši od deset let, zlasti mlajši od enega leta ter starejši od 65 let.

Poročila o boleznih ali izbruhih in epidemiološke študije dajejo predvsem povezavo med fekalno onesnaženo kopalno vodo in okužbo prebavil, akutno febrilno okužbo dihal, sluhovoda, oči, kože idr. Poti prenosa so uživanje onesnažene vode, vdihavanje aerosola z mikroorganizmi, stik z očmi ter s kožo in sluznicami. Večina bolezni ima blag potek, se same pozdravijo in se o njih ne poroča. Število potrjenih bolezni, pridoblje-

nih v kopalni vodi in kopališču, je verjetno podcenjeno. Težje oblike bolezni je težko pripisati izpostavljenosti v kopalni vodi zaradi številnih možnosti poti okužb, vendar obstajajo jasni dokazi, da kopalci lahko zbolijo, čeprav zelo redko, tudi za težjimi oblikami bolezni ali celo smrtnim izidom. Vnetja in poškodbe kože (praske ali vreznine) lahko povečajo možnost okužbe. Mnoge okoljske bakterije npr.: pseudomonas so oportunistične bakterije, ki lahko povzročijo okužbo ran. Izkušnje kažejo, da so posledice, ki jih najpogosteje lahko povežemo s kopanjem, glivične in virusne okužbe kože ter vnetje sluhovoda.

V zvezi z rekreacijo, povezano z vodo, je potrebno omeniti še vpliv izpostavljenosti soncu. Prekomerno sončno sevanje (zlasti UV B žarki) lahko povzroči akutne in kronične poškodbe kože, očesa in imunskega sistema. Najpogostejši akutni učinki UV sevanja so rdečina, sončne opekline in vnetje oči. Glavni kronični učinki so rak kože (nemelanomski in maligni melanom), spremembe v očesni leči (siva mrena ali katarakta), degenerativne spremembe kože in pospešeno staranje kože. Preventiva je preprosta: izogibanje sončnemu sevanju, zlasti sredi dneva in zaščita, npr.: obleka, klobuk, ustrezna očala.

Le z izobraževanjem in vzgojo pa lahko spodbudimo kopalce k upoštevanju priporočil in zahtev za zdravju varno obnašanje v kopališču in kopalni vodi.

Spletna stran IVZ RS: www.ivz.si

Kako je poskbljeno za varnost kopalcev

Poleti je običajno zelo veliko kopalcev na vsakem koščku obale ob morju, rekah, jezerih in drugih vodnih površinah, kjer je možen dostop do vode. Vendar pa vsa mesta niso varna za kopanje. Še zlasti to velja za zapuščene gramoznice in bajerje, vodne zbiralnike in nevarne predele, kot so brzice, slapovi, močni tokovi ipd. Na številnih mestih stojijo opozorilne table, ki opozarjajo na neurejenost kopališča oziroma na kopanje na lastno odgovornost.

Za svojo varnost lahko največ naredimo sami, kar še posebej velja za kopalna območja, ki so brez stalnega nadzora usposobljenih reševalcev iz vode. Drugače je na tako imenovanih urejenih naravnih kopališčih, ki imajo upravljavca, predpisano opremo in infrastrukturo. Vsako kopališče mora imeti kopališki red, v katerem so določena osnovna pravila, po katerih se morajo ravnati obiskovalci, da bi bila zagotovljena njihova varnost in zdravje. Za varstvo pred utopitvami je odgovoren lastnik oziroma upravljavca kopališča, ki v ta namen poskrbi za ustrezno število usposobljenih reševalcev iz vode, katerih naloga je vzdrževanje reda, reševanje iz vode in dajanje prve pomoči. Reševalec iz vode se od ostalih obiskovalcev loči po oranžni uniformi, v času delovne obveznosti pa ima velika pooblastila. Tako lahko npr. ugotavlja istovetnost kopalca ali obiskovalca, ki krši določbe predpisov o varstvu pred utopitvami, in ga prijavi pristojnemu inšpekcijskemu organu ali policiji. Prav tako lahko prepove uporabo objektov in naprav za kopanje obiskovalcu kopališča, ki s svojim ravnanjem očitno ogroža lastno varnost in varnost drugih ter

zahteva, da zapusti kopališče, če kljub opozorilom nadaljuje s takim početjem oziroma krši kopališki red.

Reševalec iz vode je polnoletna oseba z najmanj srednjo poklicno izobrazbo, ki opravi poseben preizkus usposobljenosti za nudenje prve pomoči ter izpit za reševalca iz vode. Usposobi se lahko za reševanje iz vode na bazenskih ali naravnih kopališčih in za reševanje na divjih vodah. Svoje znanje mora obnoviti vsako tretje leto.

Spletna stran Uprave RS za zaščito in reševanje:
www.urszr.si

Območje naravnega kopališča je vidno označeno. Vodne površine namenjene kopanju so navadno ločene od vodnih površin za športne in druge dejavnosti v prostem času, urejeni so vstopi in izstopi iz vode, sanitarije, prostor za reševalce iz vode in soba za prvo pomoč.

Kopalci se ne smejo oddaljiti od obale več kot 150 metrov na morju, 100 metrov na stoječih vodah (jezera) in 30 metrov na tekočih vodah (reke).

Obiskovalci kopališča morajo upoštevati vsa obvestila, opozorila in prepovedi, ki so zapisani v kopališkem redu, in tudi navodila reševalcev iz vode oziroma redarjev. Še zlasti morajo biti pazljivi na naslednje dejavnike, ki lahko predstavljajo potencialno nevarnost:

- različne naprave za zabavo (tobogani, plavajoči pomoli itd.);

- vodni tokovi, valovi, plimovanje;
- vrtinci, sifoni in druge vodne tvorbe;
- vodno rastlinje in živali (alge, ožigalkarji, strupene ribe, morski ježi ipd.);
- močno sonce, veter, temperaturna nihanja.

Naravna kopališča morajo v času kopalne sezone prilagoditi obratovalni čas vremenskim razmeram. Na morebitno nevarnost opozarja tudi na vidnem mestu izobešena zastava:

- bela zastava pomeni, da kopališče obratuje in ni posebnih nevarnosti;
- rumena zastava pomeni, da je varnost na kopališču omejena in da se ni priporočljivo oddaljevati od obale;
- rdeča zastava pomeni, da je kopališče zaprto.

Prvi in osnovni pogoj za varno kopanje je dobro znanje plavanja. Pogosto se premalo zavedamo, da voda skriva nešteto pasti in da v naravi obstajajo okoliščine, ki lahko presejajo naše znanje plavanja. Boljše kot je naše znanje plavanja, bolj bomo uživali v vodi, zato je priporočljivo izkoristiti številne

možnosti za učenje plavanja, ki jih izvajajo različne plavalne šole.

Prav tako je treba poznati osnovne napotke za varno kopanje in ukrepanje v primeru nevarnosti ali nesreče. Če se znajdemo v težavah, je treba reagirati mirno, preudarno in razsodno. Panika nikomur ne koristi, ampak nas lahko spravi v še večje težave.

Osnovno načelo pomoči se glasi:

Če opazite, da se nekdo utaplja ali mu grozi neposredna nevarnost utopitve, morate pomagati po svojih močeh in sposobnostih. Če sami ne morete pomagati, ne da bi s tem ogrozili lastno varnost ali varnost drugih, morate takoj poklicati številko 112 (Center za obveščanje) ali 113 (Policija) in povedati:

- kdo kliče,
- kaj se je zgodilo,
- koliko je ponesrečencev,
- kakšno pomoč potrebujete.

Če se je nesreča zgodila na morju, lahko obvestite tudi Upravo RS za pomorstvo.

Neposredno reševanje utaplajočega uporabimo le v skrajni sili. Če je le mogoče, rešujemo z obale ali s pomočjo pripomočkov, torej posredno. Utoplajočemu vržemo vrv, palico ali kos obleke in ga skušamo od vleči do obale. Osebne reševalne prijeme uporabimo le v primeru, ko nimamo druge možnosti ali če rešujemo negibno osebo. Utoplajoči v fazi nerazsodnosti je izredno nevaren, saj se v borbi za življenje lahko oklene reševalca, tako da ta ne more plavati. V tem primeru naj se poskuša reševalec potopiti, če pa to ne pomaga, naj uporabi

enega od osvobodilnih prijemov (sunkoviti zamah z rokami in potopitev ali povzročitev bolečine s pritiskanjem, udarjanjem ipd. na boleča mesta).

Splošni napotki za varno kopanje:

- Ne hodite v vodo, če se počutite slabo, s polnim ali praznim želodcem ter pod vplivom alkohola ali drugih psihotropnih snovi. Po obilnem obroku si pred odhodom v vodo privoščite vsaj uro počitka.
- Ne skačite v vodo, če je telo pregreto. Postopno se privadite na temperaturo vode in se pred kopanjem primerno ohladite.
- Nikoli ne skačite v kalno ali preplitvo vodo.
- Upoštevajte vremenske razmere. Nikoli ne plavajte sami, zlasti ne na daljših razdaljah.
- Ne precenjujte svojih sposobnosti in plavalnega znanja. Če vas zgrabi krč, iztegnite in sprostite mišico.
- Brzice skrivajo presenečenja in pasti. Ravnajte premišljeno in ne izzivajte narave.
- Nikoli ne plavajte v vodnih zbiralnikih, v bližini črpališč in drugih nevarnih mest, izogibajte se močnim tokovom ali vodnim vrtincem.
- Če vas ujame nevihta, pojdite čimprej iz vode.
- Otroci nikoli ne puščajte brez varstva v bližini vodnih površin, še manj v vodi, pa čeprav plitvi. Otroci ne poznajo nevarnosti, zato jih je treba vseskozi budno spremljati in opazovati.

Raziskovanje neznanega pa človeka vedno

pritegne, zato previdnost ne bo odveč tudi pri raziskovanju podvodnega sveta s potapljanjem, kjer se lahko najmanjša napaka spremeni v tragedijo. Za varno potapljanje niso dovolj le opravljen potapljaški tečaj in potapljaške izkušnje, pač pa je treba upoštevati tudi lastne omejitve, predvsem fizično pripravljenost ter psihično sposobnost. Vsak potop naj bo načrtovan vnaprej, upošteva naj tako vremenske razmere, stanje voda kot vidljivost. Modro se je potapljati v paru, domače ali prijatelje obvestiti o kraju in predvidenem času potopa, v parkiranem vozilu pa na vidnem mestu pustiti obvestilo o potopu in potapljaški kategoriji ter telefonsko številko osebe za obveščanje. Tuji državljani lahko izvedejo tehnično potapljanje (potopi na globini nad 40 m) le ob spremstvu slovenskega državljanja in ob predhodno izdanem Potrdilu o prijavi tehničnega potapljanja, ki ga izda krajevno pristojna policijska postaja. To potrdilo mora vsebovati vse podatke o potapljaču, datum in uro prijave ter kraj potapljanja. Potapljanje ni dovoljeno na območjih, ki so zavarovani s predpisi o ohranjanju narave ali drugimi predpisi, ki prepovedujejo potapljanje na določenem območju.

S preventivnimi aktivnostmi poskuša Policija zagotoviti čim večjo ozaveščenost ljudi in s tem bolj zdravo in varno kopanje. Zato obisk njihove spletne strani zagotovo ne bo odveč, saj so tam zbrani napotki za varnost v in ob vodi, prav tako pa tudi nasveti za potapljanje.

Spletna stran Policije:
www.policija.si

Znaki za red in varnost na kopalščih

Vsako naravno kopaljšče mora biti opremljeno s predpisanimi znaki za nevarnost in obveznosti, prepovedi ter opozorila oz. obvestila⁽⁵⁾, ki so jih obiskovalci kopaljšča dolžni upoštevati. Ti znaki so:

Za plavalce

Za neplavalce

Za otroke

Obvezno razkuževanje nog

Obvezno prhanje

Obvezna smer

Dovoljeni položaji pri spuščanju po toboganu

Prepoved hoje v obuvali

Prepoved vstopa živalim

Prepoved igre z žogo

Prepoved skakanja v vodo

Prepoved plavanja pod vodo

Globina vode

Ne uporabljajte vodnih blazin in drugih pripomočkov za plavanje v globoki vodi, ker ne nudijo nobene varnosti.

Sprememba globine vode

Nikoli ne plavajte s polnim, pa tudi ne s popolnoma praznim želodcem; po obilnem obroku počakajte najmanj dve uri, izogibajte se alkoholni pijači.

Prostor za prvo pomoč

Ne skačite v motno vodo, v plitvine ali na neznanih mestih: neznane situacije so zelo nevarne.

Prostor za reševalca iz vode

Na nevarnosti in pravila kopanja opozarja tudi Policija s slikovnimi obvestili kopalcem.

Upoštevajte vremenske razmere. Ne plavajte sami na daljših razdaljah: tudi zelo dobro utrjeno in izurjeno telo lahko preмага trenutna slabost.

Ne skačite v vodo, ko ste vroči in potni: telo se mora postopno privaditi na temperaturo vode.

Spletna stran Policije:
www.policija.si

Ne puščajte otrok brez varstva pri obali: otroci ne poznajo nevarnosti.

Kaj lahko sami storimo - bonton obnašanja

Človek s svojimi dejavnostmi ogroža lasten življenjski prostor kot tudi prostor drugih bitij, z negospodarnim odnosom pa uničuje dediščino, ki so nam jo pustili predniki. Z namenom, da se za naše zanamce ohrani vsaj nekaj lepote in znamenitosti našega časa, so bili ustanovljeni številni parki. Že samo ime »park« lahko pomeni prestižno blagovno znamko, ki vleče nase številne ljubitelje narave in ljudi, ki si želijo kakovostnih doživljajskih vtisov, ki so mešanica naravne in kulturne dediščine, običajev in navad nekega območja. To so območja, kjer gre za harmonijo življenja človeka in narave. Da bi se le-ta ohranila tudi za naše otroke, smo dolžni spoštovati pravila, ki v parkih veljajo, tudi če smo tja prišli le na oddih in zabavo.

Triglavski narodni park se razprostira na severozahodu Slovenije in obsega 838 kvadratnih kilometrov. Je edini narodni park v Sloveniji in vsebuje zadnja območja prvobitne narave v Alpah⁽²⁰⁾.

V območju parka ležita tudi kopalni območji na Bohinjskem jezeru, zato se je modro držati naslednjih pravil:

- Pri obisku v Triglavskem narodnem parku spoštujemo navade in način življenja domačinov. Bodimo tihi, da ne bomo vznemirjali živali.
- V narodnem parku ničesar ne puščajmo in ne odnašajmo ničesar razen lepih spominov. Gorsko cvetje je najlepše na svojih rastiščih, zato naj tam tudi ostane.
- Ogledalo vsake pokrajine je čistoča. Odpadke odnesimo s seboj oziroma jih odložimo na komunalno urejenih mestih. Predvsem pa se ne zanašajmo, da bodo

za nami pospravili drugi.

- Pse vodimo na vrvici.
- Parkovne poti so namenjene pohodnikom, vožnja s kolesi po njih ni dovoljena.
- Kurjenje ognja in pripravljanje žerjavič je dovoljeno le na redkih, v ta namen urejenih in določenih mestih.
- Vozila puščajmo na za to označenih mestih.
- Noč preživimo v organiziranih namestitvah (kampih, sobah, kočah ...), taborjenje izven za to namenjenih območij ni dovoljeno.

Slogan »Ničesar ne odnašajmo s parka in ničesar tam ne puščajmo« velja tudi za Krajinski park Kolpa⁽²⁰⁾, ki obsega okoli 43,3 kvadratnih kilometrov veliko območje ob mejni reki Kolpi, vse od Prelesja do Dragoš. Glavna znamenitost parka je reka Kolpa, primerna za kopanje na številnih lokacijah, posebnost parka pa je tudi značilna kulturna krajina, ki jo oblikujejo vasi z značilno stavbno dediščino in skrbno obdelan vrtačasti kraški svet.

Človekova dejavnost v morju in na morskem obrežju pa vedno bolj ogroža tudi morski ekosistem. Tako je v slovenskem morju in v celotnem Tržaškem zalivu ogrožen življenski prostor želve glavate karete, velike pliskavke (sesalca iz družine delfinov), nekaterih vrst trav (pozejdonke) in drugih ogroženih morskih organizmov. Z namenom, da bi ohranili izvirne življenske razmere, ki so ključnega pomena za ohranjanje pestrosti vrst in življenskih okolij, smo v slovenskem morju določili tri zavarovana območja^(20, 21, 22) – Rt Madona pri Piranu, naravni spomenik Debeli rtič ter Naravni rezervat Strunjan. V območju slednjih dveh sta določeni tudi kopalni območji Debeli rtič in območje od Simonovega zaliva do Strunjana, na kar kopalce opozarjajo v ta namen postavljene informacijske table.

V naravnem spomeniku Debeli rtič je ohranjena značilna obala slovenskega dela Istre – klifni fliš. V plitvem morju pred rtom lahko sledimo izjemno slikovitim skladom

podvodnega grebena. Morsko dno je življenski prostor številnim morskim organizmov, med katerimi najdemo tudi leščurja, morskega datlja, morskega pajka in druge značilne predstavnike morske flore in favne Tržaškega zaliva.

Naravni rezervat Strunjan obsega severno obalo Strunjanskega polotoka ter pripadajoči 200 metrski pas obalnega morja. Na prepadnih stenah klifa lahko občudujemo izjemne geološke in geomorfološke pojave, razporeditev plasti laporja in peščenjaka, spodmole, prelome. Erozijske grupe in zgornji rob klifa poraščajo ruj, mali jesen, žuka in trstikovec. Morsko dno, ki je na začetku skalnato, zatem muljasto, je dom številnim organizmom. Posebej zanimiva sta Zaliv sv. Križa (Mesečev zaliv), kjer se razteza podvodni travnik s številnimi leščurji, ter dno Rta Roněk z združbami različnih vrst rjave alge cistozire.

Upoštevanje varstvenega režima je bistvenega pomena za ohranjanje biotske pestrosti in varovanje naravnih vrednot. Tako je na območju zavarovanih območij prepovedano:

- izkopavati, poškodovati ali nabirati rastline ter nabirati semena in plodove,
- loviti in nabirati živali brez soglasja Zavoda RS za varstvo narave,
- negospodarno ribariti,
- povzročati hrup, eksplozije, vibracije,
- požigati in kuriti,
- odlagati in odmetavati odpadke.

Prav odpadki, ki se pojavljajo na vodnih in priobalnih zemljiščih morja so pogostokrat odraz človeške malomarnosti, hkrati pa predstavljajo obremenitev okolja ter nevarnost za obiskovalce, kakor tudi za živali. Ti odpadki navadno izvirajo z ladij ali pa jih s seboj prinesejo reke, ki se izlivajo v morje, na obalo pa jih odložijo tudi nevestni obiskovalci plaž (turisti, kopalci, sprehajalci). Da sta naše morje in obala kar se da čista in urejena skrbi Služba za varstvo obalnega morja, bolj poznana pod imenom služba SVOM. Deluje v sestavi Vodnogospodarskega podjetja Drava Ptuj, kot obvezna državna gospodarska javna služba vzdrževanja vodnih in priobalnih zemljišč morja.

Osnovne naloge službe SVOM obsegajo:

- zagotavljanje stalne pripravljenosti za izvajanje ukrepov varstva pred onesnaženjem morja;
- spremljanje nenadnega onesnaženja morja ter čiščenje gladine morja in preprečevanje onesnaženja vodnih in priobalnih zemljišč morja,
- odstranjevanje plavja, odpadkov in drugih opuščanih ali odvrženih predmetov in snovi iz morja in z vodnih ter priobalnih zemljišč morja ter
- ostale tehnične naloge vzdrževanja plovil, opreme in sredstev za delovanje službe.

V službi s posebnim plovilom dnevno skrbi-jo za odstranjevanje raznih večjih plavajočih predmetov in lesa, ki prosto plavajo na morski gladini in predstavljajo nevarnost za plovo, odstranjujejo pa tudi les (hlode, drevesa) z obale, ki ga morje s pomočjo tokov naplavi. Mesečno očistijo 15,7 kilometrov obale, kamor sodijo tudi kopalna območja, kar mesečno predstavlja kar 100 do 1000 kg raznovrstnih odpadkov, predvsem razno embalažo, stiropor, pločevinke in steklenice. S sistematičnim in analitičnim pristopom čiščenja obale bodo pridobili informacije o stanju in stopnji onesnaženosti Slovenske obale s trdimi odpadki, podatki pa bodo služili pripravi ukrepov za zmanjšanje obremenjenosti obalnih območij, kar določa Okvirna direktiva o morski strategiji⁽²³⁾.

K obzirnemu odnosu do narave in ljudi opozarjajo tudi informacije na tablah, postavljene na kopališčih, kjer vihra Modra zastava⁽²⁴⁾.

Zaščitite kar vam je pomembno...

Protect what you care about...

Protegete le cose alle quali tenete...

Schütze was du liebst...

- Uporabljajte koše za smeti in ne puščajte odpadkov na kopališču
- Use the waste bins and not leaving garbage on the beach
- Usate i cassonetti per l'immondizia e non lasciate l'immondizia in giro
- Abfalleimer benutzen und keine Abfälle

- Kažite spoštovanje do narave in drugih ljudi, ko izvajate aktivnosti na kopališču
- Show consideration for the nature and people when doing beach activities
- Tenete inconsiderazione la natura e la gente quando fate le attività sulla spiaggia
- In den verschiedenen Aktivitäten auf dem Strand teilnehmen

- Uporabljajte stranišča
- Use the lavatories - not the water
- Usate i bagni - non orinate nell'acqua o sull'erba
- Die Toiletten benutzen

- Ne kampirajte na kopališču
- Do not camp on the beach
- Non accamparsi sulla spiaggia
- Nicht auf dem Strand zelten

- Spoštujte tudi druge uporabnike kopališča
- Respect other users of the beach
- Rispettate gli altri utenti della spiaggia
- Rücksicht auf anderen Menschen am Strand

- Kurjenje ognja je prepovedano.
- It is illegal to burn fire.
- E' severamente vietato accendere il fuoco
- Sei vorsichtig mit Feuer und Grill. Um diese Stellen verboten

- Dostop s psi prepovedan
- Keep out dogs
- I cani non devono entrare sulla spiaggia
- Unterhalt aus Hunden

- Cigaretetni ogorki so tudi odpadki
- Cigarette butts are also garbage
- I mozziconi di sigaretta sono peraltro immondizia
- Zigarettenkippen sind auch Abfälle

- Spoštujte naravo in njene prebivalce
- Respect the nature and the wildlife of the area
- Rispettare la natura e la fauna selvatica della zona
- Rücksicht auf die Tier- und Pflanzenwelt nimmst

- Spoštujte lokalne predpise
- Obey the specific local rules
- Rispettate le normative locali specifiche
- Sei aufmerksam auf Anschlag lokaler Regeln

Program Modra zastava

Program Modra zastava je mednarodni okoljski program okoljskega ozaveščanja in zaščite okolja, ki zagotavlja kakovost naravnih kopališč in marin. Letno ga izvaja Fundacija za okoljsko vzgojo (Foundation for Environmental Education – FEE)⁽²⁴⁾ v več kot 40 državah Evrope in drugje po svetu. V Sloveniji ta program od leta 1994 dalje izvaja Društvo za okoljsko vzgojo Evrope v Sloveniji – DOVES⁽²⁵⁾.

Program Modra zastava natančno določa pravila in postavlja zahteve, ki zagotavljajo varnost in urejenost marin ter kopališč v naravnem okolju. Velik poudarek je namenjen okoljski vzgoji, preko katere želi povečati okoljsko zavedanje, (so)oblikovati okoljsko etiko in vzpodbujati okolju prijazno obnašanje oziroma odgovornost vseh vpletenih subjektov, od lokalne skupnosti preko upravljavcev pa vse do končnih uporabnikov kopališč in marin. Program predstavlja tudi ekološko usmerjenost oziroma kakovost Slovenije kot turistične destinacije, pridobitev ekološkega znaka Modre zastave pa je konec koncev tudi nagrada ali priznanje za vse vpletene v prizadevanja v smeri trajnostnega razvoja.

Modro zastavo podeljuje DOVES letno, pridobijo pa jo tista kopališča in marine, ki izvajajo program in izpolnjujejo številne kriterije⁽²⁶⁾. Mednje sodijo:

- informiranost obiskovalcev o kopališču, kopališkem redu in obnašanju na kopališču na jasen, nedvoumen način,
- redno laboratorijsko preverjanje kakovosti kopalne vode, katera mora ustrezati zahtevam Evropske kopalne direktive⁽¹⁾ ter

obveščanje obiskovalcev,

- zagotavljanje čistoče v/na kopališčih ter marinah: zadostno število košev za smeti in redno odstranjevanje vseh vrst odpadkov,
- zadostno število sanitarnih objektov in redna kontrola njihove čistoče ter odvajanja odplak,
- v primeru večjega onesnaževanja izdelan načrt, ki omogoča takojšnje ukrepanje in tudi primerno obveščanje javnosti,
- zadostno število reševalcev iz vode ter neoviran dostop do prve pomoči in telefona,
- skrb za ljudi s posebnimi potrebami,
- ozaveščanje gostov o nujnosti varovanja naravnega okolja ter ne nazadnje izvajanje okoljskih aktivnosti: na voljo morajo biti tiskane informacije o pravilih obnašanja na kopališčih, informacije o okoljsko občutljivih območjih v bližini kopališč ter druge razpoložljive informacije oziroma opisi dejavnosti, s katerimi je mogoče doseči ohranjanje in varovanje naravnega okolja na in ob kopališču.

Modra zastava v naravnem kopališču lahko plapolja le eno leto. Izvajanje pravil in zahtev preverjajo nadzorniki DOVES-a in FEE-ja. Le-ti upravljavce in javnost opozarjajo na morebitne pomanjkljivosti, ki jih je potrebno v najkrajšem možnem času odpraviti, sicer lahko Modro zastavo – znamenje kakovosti – izgubijo. Poleg nadzornikov DOVES-a lahko zastavo odvzamejo tudi upravljavci sami in pristojne lokalne skupnosti, ki se zavedajo pomena Modre zastave in se zavzemajo za izpolnjevanje kriterijev. O nepravilnostih pa lahko odgo-

vorno osebo opozorijo tudi obiskovalci kopališča, morebitne nepravilnosti v skladu s kodeksom programa Modra zastava lahko posredujejo tudi društvu DOVES.

Spletna stran društva Doves:
www.drustvo-doves.si,
 elektronska pošta: info@drustvo-doves.si

Število Modrih zastav se je v Sloveniji ustalilo na osmih do desetih letno podeljenih zastavah (graf 3, tabela 3), kar pa je še daleč od potencialno možnega števila zastav, ki ga v društvu DOVES ocenjujejo na dvajset. Vzrok temu so predvsem različne strategije upravljavcev kopališč in marin, ki okoljske komponente in smisla eko-simbolov ne upoštevajo dovolj ali pa v njih ne vidijo dovolj pomembnega ključa do uspeha in tudi profita. Uvedba programa Modra zastava pa pomeni tudi dodatno delo tako za upravljalca, kot tudi za lokalno skupnost, saj se nadstandardno urejenega kopališča in širše okolice ne doseže zgolj z izobešanjem pridobljene zastave. Potrebno je namreč aktivno ravnanje tako lokalnih skupnosti, kot upravljavcev samih. Ključnega pomena pa je vodja kopališča, ki se mora zavedati pomembnosti tega programa, sicer upravljavec in posredno tudi občina ne bosta znala ceniti v program vloženi sredstev in energije.

Graf 3: Število podeljenih Modrih zastav za naravna kopališča in marine v Sloveniji od leta 1995 do leta 2009

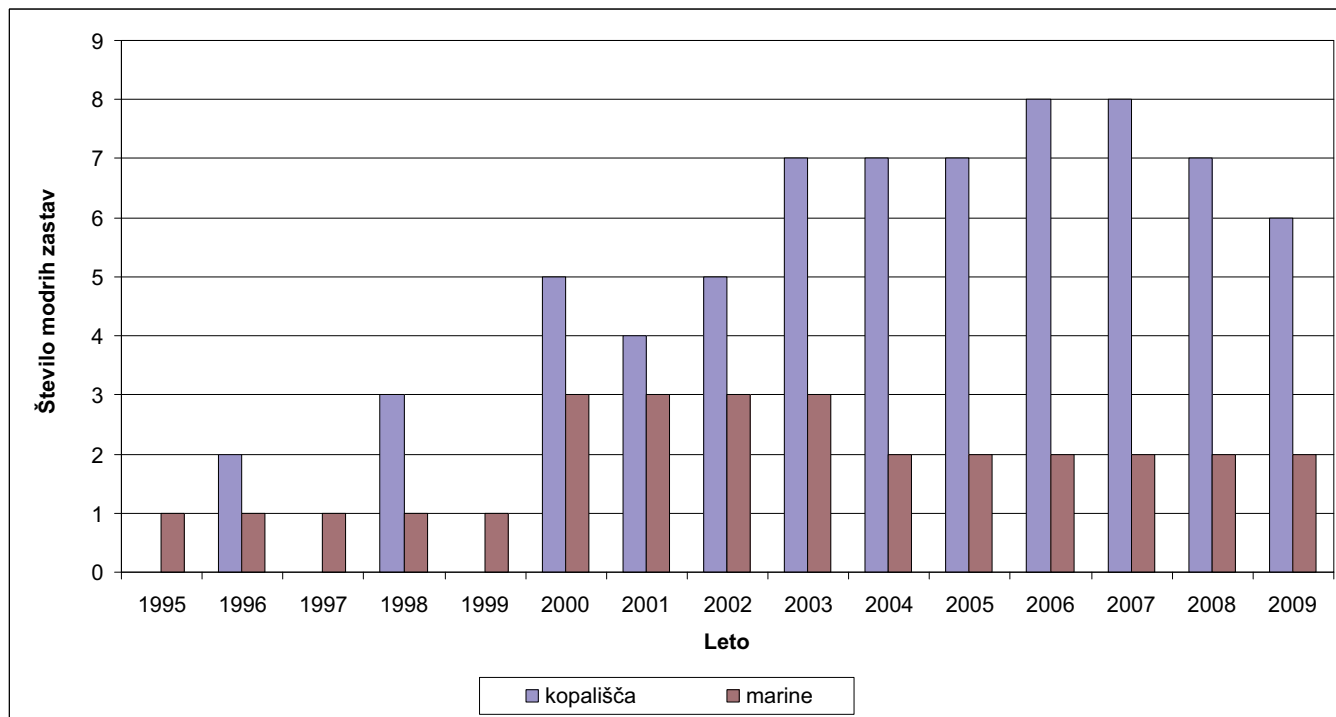

Tabela 3: Seznam dobitnikov Modrih zastav v obdobju 1995 do 2009

Upravljalci marin/kopališč	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Σ
Marina Portorož	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15
Marina v Izoli	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
Marina Koper	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	X	X	X	X	X	X	4
Osrednja plaža Portorož	X	✓	X	✓	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12
Kopališče Hoteli morje	X	X	X	✓	X	✓	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2
Kopališče-Krka- Zdravilišče Strunjan	X	✓	X	✓	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12
Salinera Strunjan	X	X	X	X	X	✓	✓	X	X	X	X	X	✓	✓	X	4
Simonov zaliv	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
Kopališče Žusterna	X	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	5
Mestno kopališče Koper	X	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	X	X	X	4
Kopališče Adria Ankaran	X	X	X	X	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2
Naravno kopališče RKS MZL Debeli Rtič	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	4
Grajsko kopališče Bled	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
Šobčev bajer	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
SKUPAJ	1	3	1	4	1	8	7	8	10	9	9	10	10	9	8	99

Zaključek

Slovenija je poznana po svojih naravnih lepotah in geografski raznolikosti. Reke, jezera in morje nudijo številne možnosti za rekreacijo in sprostitev v in ob vodi, ki krepi dobro počutje in ohranja zdravje, saj je hladna pijača ob vročih poletih dneh bolj slaba rešitev. Posedanje ob vodi in opazovanje igre sončnih žarkov v brzicah reke ali pa čofotanje in plavanje v čisti vodi pa nas prepriča, da z vročim soncem pravzaprav ni nič narobe.

Živeti v čistem in varnem okolju je v današnjem času temeljna vrednota. Skrb za čisto okolje, v katerem je tudi kopanje prijetno, je razdeljena med različne inštitucije, pomembno vlogo pa imajo tudi lokalne skupnosti in seveda upravljavci kopališč. Le s skupnim sodelovanjem vseh, za kar je zgled tudi ta publikacija, bomo lahko dosegli, da bo tudi kopanje v naravnih vodah prijetno in varno. Saj je prihodnost v naših rokah, varovanje okolja pa mora postati način življenja slehernega posameznika.

Viri

1. Direktiva Sveta z dne 8. decembra 1975 o kakovosti kopalnih voda (76/160/EGS)
2. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2006/7/ES z dne 15. februarja 2006 o upravljanju kakovosti kopalnih voda in rezveljavitvi direktive 76/160/EGS (2006/7/ES)
3. Zakon o vodah (Uradni list RS, št.67/02, 110/02-ZGO-1, 2/04-ZZdrI-A, 41/04-ZVO-1, 57/08)
4. Uredba o upravljanju kakovosti kopalnih voda (Uradni list RS, št. 25/08)
5. Pravilnik o ukrepih za varstvo pred utopitvami na kopališčih (Uradni list RS, št. 84/07)
6. Pravilnik o tehničnih ukrepih in zahtevah za varno obratovanje kopališč in za varstvo pred utopitvami na kopališčih (Uradni list RS, št. 88/03, 56/06)
7. Pravilnik o minimalnih higienskih in drugih zahtevah za kopalne vode (Uradni list RS, št. 73/2003, 96/2006)
8. Zakonom o varstvu pred utopitvami (Uradni list RS, št. 44/00, 26/07)
9. Pravilnik o reševalcih iz vode (Uradni list RS, št. 79/2007)
10. Pravilnik o podrobnejših kriterijih za ugotavljanje kopalnih voda (Uradni list RS, št. 39/08)
11. Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06, 105/06-ZUS-1, 126/07 in 65/08)
12. Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 26/04)
13. Uredba o vodnih povračilih (Uradni list RS, št. 103/02 in 122/07)
14. Pravilnik o kriterijih za označevanje vodovarstvenega območja in območja kopalnih voda (Uradni list RS, št. 88/2004).
15. Guidelines for Safe recreational Water (www.who.int/water_sanitation_health/bathing)
16. Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 55/2008, 66/2008)
17. Direktivi Evropskega parlamenta in Sveta EU o kazenskopravnem varstvu okolja
18. Direktivo proti onesnaževanju morja z ladij
19. Pravilnik o higienskih zahtevah za kopalne vode (Uradni list SRS 9/88)
20. Zavarovana območja v Sloveniji, Ministrstvo za okolje in prostor, 2008
21. Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št.96/04-ZON-UPB2, 61/06-ZDru-1, 32/06-odl. US)
22. Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04 in 70/06)
23. Okvirna direktiva o morski strategiji (Direktiva 2008/56/ES Evropskega Parlamenta in sveta z dne 17. junija 2008)
24. FEE International – Blue Flag Programe, URL: <http://www.blueflag.org>
25. Društvo za okoljsko vzgojo Evrope v Sloveniji, URL: <http://www.drustvo-doves.si>
26. Kriteriji programa Modra zastava, URL: <http://www.blueflag.org/Menu/Criteria>

